

Tigar®

TIGAR AD PIROT

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR – MART 2009.

Distribuciona lista:

e: www.tigar.com
p: članovi Upravnog odbora
članovi Nadzornog odbora
arhiva

Ključne reči: TIGAR, IZVEŠTAJ, POSLOVANJE, MART 2009		Oznaka dokumenta
		IZ.P.09/02
Datum: 14.05. 2009.	Autor: Jelena Petković	Odobrio: Dragan Nikolić

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. OPŠTI PODACI.....	4
1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	4
1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – MART 2009.....	5
SEGMENTNI REZULTAT	6
1.4. POSLOVNO OKRUŽENJE	8
1.5. OSNOVNE KARAKTERISTIKE POSLOVNE POLITIKE TIGRA U PRVOM KVARTALU 2009.	8
1.6. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-III 2009.....	9
1.7. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI	9
1.8. PRODAJA	10
1.9. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA.....	10
2. RIZICI	14
3. ODRŽIVI RAZVOJ	15
3.1. ZAPOSLENI.....	15
3.2. SISTEM KVALITETA	18
3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	19
3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA	21
3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	23
3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST	26
3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	28

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

4. UPRAVLJANJE	29
5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA	31
5.1. NEKRETNINE	31
5.2. SUDSKI SPOROVI.....	33
6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA	34
6.1. TIGAR OBUĆA	34
6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA	36
6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI.....	38
6.4. TIGAR TRADE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA.....	39
6.6. TIGAR EUROPE UK	41
6.7. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner	42
TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA.....	42
TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA.....	43
TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA	44
6.8. USLUŽNI ENTITETI TIGRA	45
7. FINANSIJSKI REZULTATI NA NIVOU MATIČNOG PREDUZEĆA.....	49
7.1. KOMENTAR OSTVARENOG FINANSIJSKOG REZULTATA.....	49
7.2. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD	49
7.3. NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD.....	50

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

1. UVOD

1.1. OPŠTI PODACI

Poslovno ime: Akcionarsko društvo "Tigar" Pirot
U daljem tekstu Tigar / Društvo /Holding

MB: 07187769

Web site: www.tigar.com

Delatnost: Holding poslovi

Broj akcionara: 31/03/2009 4,833

Vrednost imovine: 31/03/2009 (000 din) 3,835,905

Sedište: Nikole Pašića 213, 18300 Pirot

PIB: 100358298

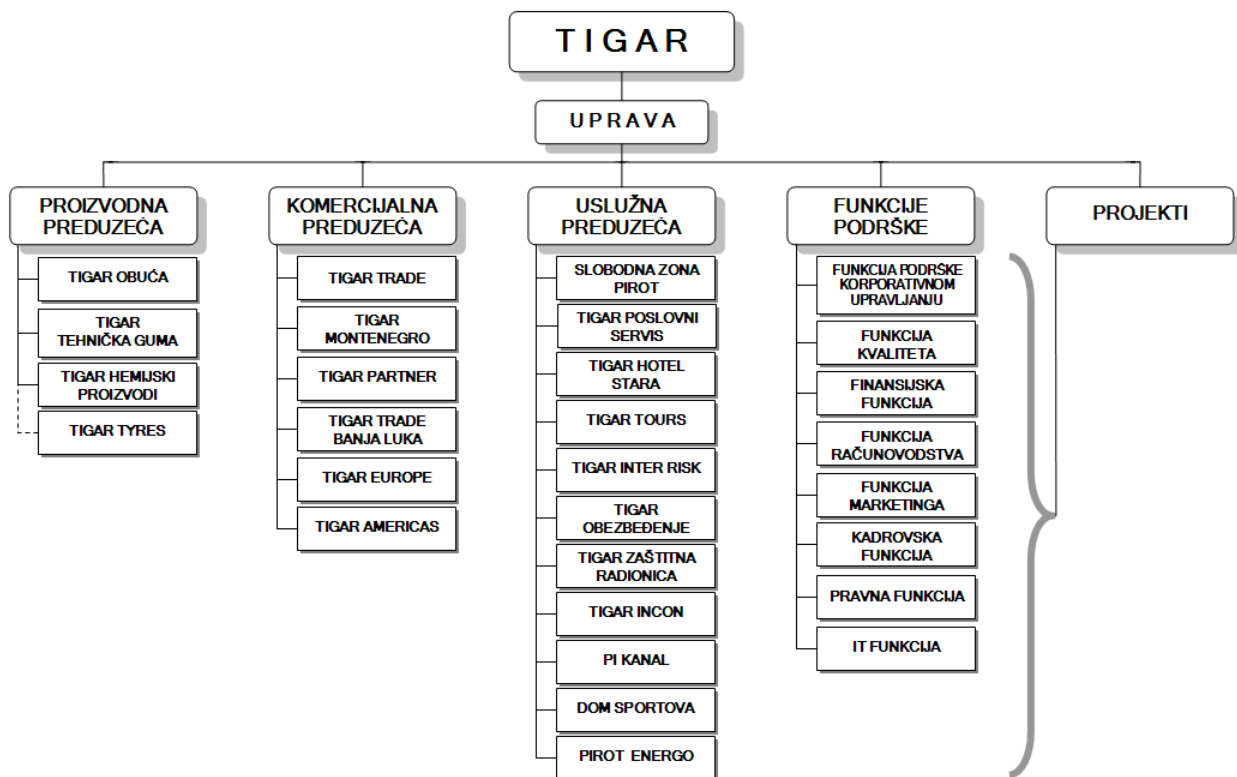
Broj rešenja: RegistarSKI uložak br 1-1087

Broj zaposlenih: 31/03/2009 1,950

Ukupan kapital: 31/03/2009 (000 din) 2,864,651

Kapitalizacija: 31/03/2009. RSD 695,976,300

1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

NAPOMENA : Odlukom Upravnog odbora Tigar a.d. 1. januara 2009. godine počelo je sa poslovanjem novoformirano zavisno preduzeće Tigar Trade, pravni sledbenik Tigar Trgovina i Tigar Export-Importa, koji su na isti dan prestali sa poslovanjem.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – MART 2009.

Promene na kapitalu (000 RSD), nekonsolidovani	31. Decembar 2008.	31. Mart 2009.
Stanje na početku godine	2,685,839	2,736,793
Korekcije radi usaglašavanja sa MSFI		
Novi ulozi manjinskih ulagača		
Dobit tekućeg perioda	168,103	137,300
Izdavanja za dividende	-104,911	
Ostalo	-12,238	-9,442
Stanje na kraju godine	2,736,793	2,864,651

Učešće u kapitalu (000 RSD) nekonsolidovani	31. Decembar 2008.	31. Mart 2009.
povezanih pravnih lica	2,189,976	1,865,518
banaka	137	137
drugih pravnih lica	19	19
ispravka	14,572	14,572
Ukupno	2,175,560	1,851,102

Nekonsolidovani finansijski podaci Tigar a.d. u hiljadama dinara	Ostv.I-III 2008	Ostv.I-III 2009	% promene
Ukupna aktiva	3,879,959	3,835,905	-1%
Kapital	2,854,386	2,864,651	0%
Ukupni prihodi*	571,745	333,644	-42%
EBIT	186,490	175,926	-6%
EBITDA	190,848	180,554	-5%
Neto prihod	168,548	128,148	-24%
<u>Značajni pokazatelji poslovanja</u>			
Prinos na ukupni kapital	5.90%	4.47%	-24%
Neto prinos na sopstveni kapital	8.17%	6.21%	-24%
Stepen zaduženosti	0.26	0.25	-4%
-			
<u>Racia likvidnosti I solventnosti</u>			
Racio tekuće likvidnosti	2.06	1.71	-17%
Strogi racio likvidnosti	2.05	1.69	-18%
Stepen zaduženosti II	0.36	0.34	-6%
<u>Racia</u>			
ROE	5.90%	4.47%	-24%
ROA	4.34%	3.34%	-23%
Neto profit/ukupan prihod	29.48%	38.41%	30%

*Pad ukupnih prihoda rezultat je smanjenja ukupnih prihoda po osnovu prodaje imovine koji su za prva tri meseca 2008. iznosili 514 miliona dinara, a u istom periodu 2009. godine 256 miliona dinara ili 258 miliona dinara manje.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**SEGMENTNI REZULTAT**

Tigar ima 17 zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu, jedno zajedničko ulaganje, jednu Agenciju i jedan zajednički projekat sa lokalnom samoupravom. Od ukupno 21 preduzeća, 16 je osnovano i posluje u zemlji, a pet u inostranstvu.

Preduzeća u sastavu Tigra obavljaju delatnosti iz oblasti:

- proizvodnje,
- trgovine i
- usluga.

Ključni pokazatelji rezultata zavisnih preduzeća**Finansijski rezultati po geografskim područjima**

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Srbija	Balkan	EU	TOTAL
Ukupni prihodi	1,334,789	41,265	162,952	1,539,005
Ukupni rashodi	1,251,269	42,001	158,677	1,451,948
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	83,520	-737	4,275	87,058
Poreski rashod perioda	14,576		1,189	15,765
Odloženi poreski rashodi perioda				
Odloženi poreski prihodi perioda				
Neto Dobitak/Gubitak perioda	68,944	-737	3,085	71,293

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

TIGAR

TIGAR AD

Kapital: 2.864.651
 Ukupan prihod: 333.644
 EBITDA: 180.554
 (000 RSD)

**PROIZVODNI
ENTITETI**

TIGAR OBUČA

Kapital: 801.578
 Ukupan prihod: 341.223
 EBITDA: 6.163
 (000 RSD)

TIGAR
TEHNIČKA GUMA

Kapital: 134.948
 Ukupan prihod: 31.617
 EBITDA: -35.696
 (000 RSD)

TIGAR
HEMIJSKI PROIZVODI

Kapital: 93.162
 Ukupan prihod: 30.974
 EBITDA: -3.958
 (000 RSD)

**KOMERCIJALNI
ENTITETI**

TIGAR TRADE

Kapital: 187.465
 Ukupan prihod: 423.067
 EBITDA: 8.941
 (000 RSD)

TIGAR MONTENEGRO

Kapital: 104
 Ukupan prihod: 169
 EBITDA: 4
 (000 EUR)

TIGAR PARTNER

Kapital: 17.829
 Ukupan prihod: 10.920
 EBITDA: 125
 (000 DEN)

TIGAR TRADE Banja Luka

Kapital: 438
 Ukupan prihod: 507
 EBITDA: -13
 (000 KM)

TIGAR EUROPE

Kapital: 3.184
 Ukupan prihod: 3.152
 EBITDA: 76
 (000 GBP)

**USLUŽNI
ENTITETI**SLOBODNA ZONA
PIROT

Kapital: 138.139
 Ukupan prihod: 14.884
 EBITDA: 3.883
 (000 RSD)

TIGAR
POSLOVNI SERVIS

Kapital: 96.179
 Ukupan prihod: 73.650
 EBITDA: 803
 (000 RSD)

TIGAR
HOTEL STARA

Kapital: 69.279
 Ukupan prihod: 2.987
 EBITDA: -2.201
 (000 RSD)

TIGAR TOURS

Kapital: 9.301
 Ukupan prihod: 1.290
 EBITDA: 66
 (000 RSD)

TIGAR INTER RISK

Kapital: 1.396
 Ukupan prihod: 990
 EBITDA: -10
 (000 RSD)

TIGAR OBEZBEĐENJE

Kapital: 19.635
 Ukupan prihod: 20.489
 EBITDA: 4.443
 (000 RSD)

TIGAR
ZAŠTITNA RADIONICA

Kapital: 8.561
 Ukupan prihod: 12.155
 EBITDA: 3.566
 (000 RSD)

TIGAR INCON

Kapital: 47.775
 Ukupan prihod: 48.436
 EBITDA: 9.089
 (000 RSD)

PI KANAL

Kapital: 2.796
 Ukupan prihod: 4.063
 EBITDA: -614
 (000 RSD)

DOM SPORTOVA

Kapital: 14.800
 Ukupan prihod: 318
 EBITDA: -3
 (000 RSD)

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**1.4. POSLOVNO OKRUŽENJE**

Svetska ekonomska kriza glavna je karakteristika stanja u okruženju u prvom tromesečju 2009. godine. U prva tri meseca došlo je do rasta na svetskim Berzama, ali istovremeno prognoze rasta BDP u najvećim svetskim ekonomijama su i dalje vrlo negativne. Glavni problem ostaje to što je, prema procenama, još uvek oko petsto triliona dolara u spekulativnim transakcijama sa vrednosnim hartijama, što je polovina ukupne vrednosti transfera u valuti u 2008. godini. Niske kamatne stope smanjuju troškove hipoteka. Niske cene energije, takođe, doprinose oslobađanju sredstava, ali iako su prognoze da se na taj način oslobađa oko jedan trilion dolara očigledno je da to nije dovoljno za stabilizaciju prilika. Štednja se vrlo sporo vraća na nivo pre krize. Niske stope inflacije i niske cene hrane pomažu najsiromašnijim slojevima stanovništva da opstaju. Velika konkurencija u oblasti maloprodaje utiče na smanjenje cena. U maloprodaji dolazi do smanjenja zaliha i vlasnici maloprodajnih lanaca se evidentno opredeljuju da zalihe održavaju novim nabavkama što je veoma dobar signal za potencijalni rast proizvodnje. Iako su prognoze da će nivo direktnih stranih investicija biti nizi za 45 % u odnosu na prethodnu godinu, kao i da će nivo portfolio investicija pasti čak do 75 %, a kompanijski profiti do 25 %, nakon nekoliko godina dvocifrenog rasta, pre svega kao posledica pada prodaje u svim sektorima (nekretnine, autoindustrija, metalurgija, izgradnja za 50-70%, industrija za 20 - 40 %, IT sektora za 20 %) ipak ima i pozitivnih očekivanja koja su pre svega u vezi sa postepenim smanjenjem pada svetske trgovine sa aktuelnih 25 % na deset do petnaest odsto do kraja godine što je povezano za potrebnim uvećanjem značajno smanjenih zaliha u sektoru maloprodaje, a ujedno povećava šanse za rast proizvodnje i postepeni oporavak svetske privrede. Aktuelna kretanja ukazuju na to da će kompanije koje su održale svoje poslovne aktivnosti u delu proizvodnje i usluga imati koristi u narednom periodu zbog rasta potencijalnog tržišnog udela, jer su neke od konkurentnih firmi uništene krizom ili kupljene od svoje konkurencije po niskim cenama.

U prvom kvartalu Vlada se suočila sa problemom većeg deficita od očekivanog, smanjenjem priliva u budžet i zahtevima MMF za odobrenje finansijske podrške. Suočena sa efektima finansijske krize Vlada je donela paket mera za podsticaj privrednih aktivnosti, koje su se najvećim delom svele na subvencionirane kamatne stope. Banke su uglavnom odobravale kredite za obrtna sredstva dok je nivo investicionih kredita bio simboličan. Iako je bilo nagoveštaja za povećanjem poreskih stopa, poreska opterećenja ostala su nepromenjena. Ovaj kvartal karakteriše značajan pad industrijske proizvodnje, posebno zbog zaustavljanja proizvodnje u smederevskoj železari, a veliki procenat firmi ušao je zonu nelikvidnosti i rapidno se uvećavao broj firmi u blokadi. Polazeći od činjenice da joj je ključni zadatak održavanje monetarne stabilnosti Narodna Banka je smanjila referentnu kamatnu stopu i po potrebi intervenisala na deviznom tržištu da bi zaustavila pad kursa dinara koji je pod velikim pritiskom. Očuvanje kursa imalo je negativan uticaj na devizne rezerve zemlje. Iako ovu krizu karakteriše deflacija u većini zemalja Srbija je bila suočena sa značajnom inflacijom u prvom kvartalu koja je pre svega rezultat rasta infrastrukturnih troškova .

1.5. OSNOVNE KARAKTERISTIKE POSLOVNE POLITIKE TIGRA U PRVOM KVARTALU 2009.

U prvom kvartalu usmerenje je bilo na nastavak investicionih aktivnosti na lokaciji Tigar III i modernizaciji prodajne mreže u Srbiji u cilju koncentracije proizvodnih pogona u kontrolnom vlasništvu na lokaciji Tigar III, uz orijentaciju na sistem maloprodaje na domaćem tržištu da bi se najveći deo prodaje mogao realizovati krajnjim korisnicima, bilo da su u pitanju fizička ili pravna lica.

U procesu organizacije novih proizvodnih pogona Tigar Tehničke gume izvršena je selekcija programa u cilju orijentacije na programe kod kojih je manja potrošnja materijala, a ostvaruje se viša profitabilnost. Na osnovu analize profitabilnosti pogon za izradu proizvoda od gumenog reciklata stavljen je u isti prioritet, kao i pogoni za proizvodnju 'osnovnog programa' Tigar Tehničke gume. U programu obučne, u delu izvoza, off take proizvodnja je ostala dominantna ali se ušlo u više aranžmana sa velikim maloprodajnim lancima u Evropi. Pokrenut je program za razvoj proizvoda brendova u vlasništvu Tigra. U ovom kvartalu prvi put je pripremljena nova kolekcija za sezonu jesen –zima „Maniera“, namenjena prevashodno domaćem tržištu, ali i izvozu.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**1.6. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-III 2009.**

U prvom kvartalu obavljene su pripreme za nabavku opreme i alata koji treba da omogući završetak procesa modernizacije programa obuće do leta ove godine. Ove aktivnosti finansiraće se iz druge rate kredita DEG-a od dva miliona evra.

Zatvoreni su pogoni za proizvodnju programa tehničke gume na lokaciji Tigar II i započeti radovi na novim pogonima u Tigru III. U prvom kvartalu završen je jedan deo nove hale, u kojoj je instalirana raspoloživa oprema, sa ciljem da nova hala za osnovni program u celini bude završena do kraja jula. Deo opreme nalazi se u inostranstvu na rekonstrukciji, a stigao je deo nove opreme koji treba da se instalira.

Prvog januara prestala su sa radom zavisna preduzeća Tigar Trgovine i Tigar Export-Import, dok je sa radom počelo novo komercijalno preduzeće Tigar Trade, pravni sledbenik ovih preduzeća, u okviru koga su koncentrisane sve aktivnosti prodaje, nabavke i logistike za fabrike obuće i tehničke gume, kao i servisna mreža koja prodaje gume i prateću opremu za automobile i obavlja servisne usluge.

Nastavljen je proces modernizacije prodajne mreže u Srbiji. U prvom kvartalu započeti su radovi na puštanju u rad servisa u Novom Sadu i za širenje postojećeg servisa u Pirotu, pripreme za proširenje servisa u Nišu, kao i otvaranje novog servisa u Indiji. Urađen je idejni i glavni projekat za novi lanac za prodaju obuće Bottega.

NB Srbije predati su finansijski izveštaji za 2008. godinu za Tigar a.d, kao i za zavisna preduzeća u Srbiji.

Upravni odbor usvojio je Izveštaj menadžmenta o poslovanju za 2008. godinu kao i Verziju Poslovnog plana za period 2009-2011, 0+ 1.

Preduzete su aktivnosti za mogući 'duo listing' akcija Tigra na bečkoj Berzi, ali je proces zaustavljen zbog zakonskih propisa.

Nastavljene su aktivnosti sa firmom VMA na puštanju u funkciju softverskih paketa za praćenje poslovanja u oblasti računovodstva, finansija, prodaje, proizvodnje, zaliha kao i izradu BSC za matičnu kompaniju i veća zavisna preduzeća.

1.7. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI

Ključne investicione aktivnosti bile su u vezi sa zgradom fabrike Tigar Tehničke gume na lokaciji Tigar III, rekonstrukcijom dela postojeće i kupovinom nove opreme za ovu fabriku, kao i sa nabavkom opreme u okviru investicionog plana za modernizaciju programa Tigar Obuća. Zbog loših vremenskih uslova građevinski radovi su startovali većim intenzitetom u drugoj polovini marta.

u 000 RSD	Nabavka osnovnih sredstava
	I-III 2009
Tigar Tehnička guma	6,103
Tigar Hemijski proizvodi	77
Tigar Obuća	13,379
Tigar Trade	5,130
Uslužne delatnosti	2,242
Holding	30,064
Ukupno	56,995

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**1.8. PRODAJA**

S obzirom na period koji je bio potreban za uhodavanje novog sistema Tigar Trade nije preuzeo sve zalihe i svu novu proizvodnju, nego je preuzimao one količine roba koje su bile potrebne za servisiranje zahteva kupaca. Od drugog kvartala Tigar Trade po planu treba da preuzme novu proizvodnju, koja se radi po njegovim zahtevima, a sukcesivno do kraja godine preuće ukupne zalihe za programe obuće i tehničke gume.

U programu obuće ostvaren je prihod od prodaje od 205 miliona što je 5 % više nego u istom periodu prošle godine. U prvom kvartalu, u izvozu obuće, bio je u vrednosti od 166 miliona što je 15 % više nego u istom periodu 2008. godine, dok je prodaja na domaćem tržištu bila na nivou prethodne godine.

Realizacija programa tehničke gume bila je za oko 60% niža nego u istom periodu prethodne godine što je posledica zastoja u radu fabrike zbog prelaska na novu lokaciju. Zbog nedostatka nove proizvodnje prodaje se samo roba sa zaliha. Hemijski proizvodi takođe su ostvarili niži nivo prodaje u odnosu na prošlu godinu, ali s obzirom na strukturu programa prvi kvartal nije relevantan za ovaj program, koji je u vezi sa delom za putnu infrastrukturu i građevinarstvo. U programu hemijskih proizvoda u drugom kvartalu očekuje se značajan rast, zbog potvrđene kupovine od strane domaćih kupaca i zaključene izvozne poslove.

Roba realizovana preko servisne mreže prodana je u vrednosti od 60 miliona dinara što je 38 % više nego u istom periodu prošle godine.

U ukupnoj strukturi prodaje Tigar Trade izvoz čini 55 %, veleprodaja 16 % i maloprodaja 29 %. Najveći deo prodaje u veleprodaji čini prodaja obuće, a u segmentu guma 67 % prodaje realizuje se preko servisa, 29 % preko radnji i samo 4 % čini veleprodaja. U delu prodaje, u ukupno ostvorenoj razlici u ceni, prihodi od usluga predstavljaju 19 %, dok se razvojem mreže ovaj procenat konstantno povećava.

1.9. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA

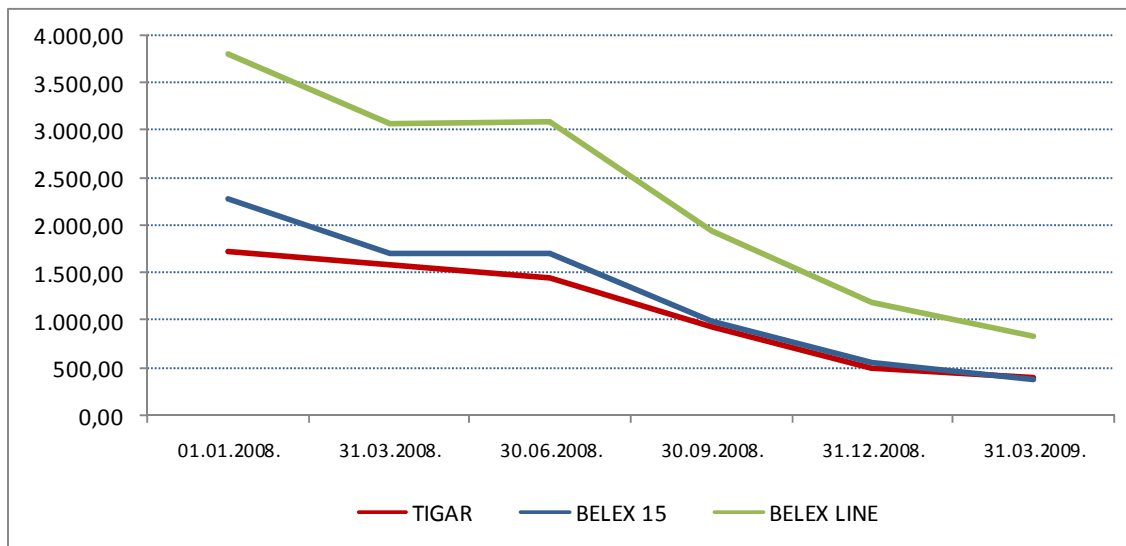
Kretanje akcija Tigra tokom prvog kvartala 2009. nastavlja da prati trend kretanja indeksa Beogradske berze. Na dan 31.03. 2009. godine cena akcije je iznosila 405 dinara, a u ovom periodu cena je 12.marta dostigla i svoj istorijski minimum od 340 dinara.

Ovakav trend kretanja cene akcija i dalje je praćen niskom likvidnošću trgovanja, a tokom posmatranog kvartala devet dana nije bilo trgovanja akcijama Tigra. Za razliku od januara i februara koje karakteriše izuzetno niska tražnja, ova situacija se menja tokom marta kada tražnja u nekim danima biva i po nekoliko puta veća od ponude, što zbog opšteg trenda kretanja indeksa nije rezultiralo i rastom cene. U periodu januar – mart 2009. godine tržišna kapitalizacija je pala za 19,2% i 31.03.2009. je iznosila RSD 695.976.300,00.

U poređni prikaz oba indexa Beogradske berze i cene akcija Tigra u ovom periodu pokazuje blaži pad cene akcija Tigra u odnosu na ukupnu berzu.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

Na osnovu Odluke o intervenisanju iz novembra 2008. godine kompanija je u prva tri meseca 2009. godine intervenisala na berzi 06. marta kupovinom 750 sopstvenih akcija po tržišnoj ceni u datom momentu. Na osnovu Zakona o privrednim društvima iste će biti otuđene ili poništene u periodu od godinu dana.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji podaci iz trgovanja akcijama za period, kao i ključni ratio pokazatelji na osnovu tržišne cene akcija.

	31. DECEMBAR 2008.	31. MART 2009.	% PROMENE
Ukupan broj akcionara	4,830	4,833	0,062
Ukupan broj izdatih akcija	1,718,460	1,718,460	-
Knjigovodstvena vrednost akcija	1,562.93		
Tržišna cena akcija na dan	501.00	405.00	-19,16%
Najniža u periodu	(12.03.2009.) – 340.00		
Najviša u periodu	(05.01.2009.) -485.00		
Prosek za I-III 2009.godine *	407.00		
Tržišna kapitalizacija u RSD	860,948,460.00	695,976,300.00	-19,16%
P/ BV **		0.26	
P/E ***		5.45	
EPS ****		74,6	

* Prosečna cena dobijena je na osnovu cena na zatvaranju i broja dana u kojima je bilo trgovanja u posmatranom periodu

** Prosečna tržišna vrednost /knjigovodstvena vrednost

*** Prosečna tržišna cena u periodu /EPS

**** Zarada u periodu /ukupan broj akcija

Kretanje cene akcija zaključno sa 31.03.2009.godine

datum	31.12.2007.	31.12.2008	31.03.2009
cena	1.727,00	501,00	405,00

Promene u strukturi kapitala na dan 31.03.2009.

Pomenuta kretanja na berzi nisu se ozbiljnije odrazila, kako na vlasničku strukturu kompanije, tako i na grupu deset najvećih akcionara. Dva državna fonda takođe nisu menjala svoj vlasnički udeo u kompaniji, niti je u ovom periodu bilo najava o mogućim potezima do kraja godine. Promena koja je registrovana u jedinstvenoj evidenciji

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

akcionara CRHOV u prvom kvartalu tiče se sopstvenih akcija kompanije koje se sada vode u okviru SG kastodi računa.

Akcionari	31.12.2008.	31.03.2009.	% promene
Pravna lica	55.24%	53.91%	-1.33%
Fizička lica	28.57%	28.62%	0.05%
Kastodi računi	16.18%	17.47%	1.29%

Ukupan broj akcionara je za celu 2008. godinu smanjen sa 4.924 na 4.830 i u ovom intervalu se broj akcionara kreće od sredine 2007. godine, odnosno od izlaska na Prime Market Beogradske berze. U prva tri meseca 2009. godine povećan je broj akcionara sa 4.830 na 4.833.

Deset najvećih akcionara na dan 31.03.2009.

R.Br	Ime / poslovno ime imaoaca akcija	Broj akcija	% učešća
1.	Akcijski Fond Republike Srbije	429,429	24.98
2.	PIO Fond *	149,981	8.72
3.	ARTIO EQUITE FUND	120,631	7.02
4.	RAIFFEISEN ZENTRALBANK	99,702	5.80
5.	ERSTE BANK CUSTODY 00001	54,518	3.17
6.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	43,560	2.53
7.	STICHTING SHELL PENSIONENFONDS	23,970	1.39
8.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	23,496	1.36
9.	SG KASTOD I*	22,432	1.30
10.	UNICREDIT BANK-KASTODI RAČUN	17,000	0.98
11.	DUNAV OSIGURANJE	16,772	0.97
	TOTAL	1,001,491	58.22

* Akcije PIO fonda i sopstvene akcije su bez prava glasa

Najveći akcionari su na kraju marta 2009. godine posedovali ukupno milion akcija, odnosno 58,22 odsto ukupne emisije. Od tog broja njih 829.078 ili 48,2% je sa pravom glasa.

U komunikaciji sa akcionarima i investitorima kompanija je u potpunosti poštovala Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na zvanično berzansko tržište, ali i međunarodnu praksu u izveštavanju akcionarskih društava i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. Strana web sajta namenjena investitorima redovno je ažurirana, a uvidom u statistiku posećenosti dolazi se do podatka da je ova strana među četiri najposećenije.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Broj akcija koje poseduju članovi Uprave preduzeća

Članovi Uprave preduzeća poseduju manje od 1% akcija. U narednoj tabeli naveden je broj akcija u posedu članova Upravnog odbora na dan 31.03.2009.

Ime	Broj akcija u posedu 31 Maj 2005.	Broj akcija u posedu 31. Mart 2009.	% postojećih akcija
Dragan Nikolić	880	880	0.0050
Jelena Petković	275	275	0.0017
Slobodan Sotirov	539	539	0.0030
Milivoje Nikolić	462	462	0.0024
Vladimir Nikolić	803	803	0.0050
Ljubiša Nikolovski	396	396	0.0026
Jose Alexandre F. da Costa	-	-	-
Dr Živko Mitrović	-	-	-
Tihomir Nenadić	-	-	-

Članovi Nadzornog odbora ne poseduju akcije u kompaniji.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

2. RIZICI

- Rizici u vezi s delatnošću

Najveći rizik u vezi sa delatnošću jeste realizacija investicionog plana tehničke gume u skladu sa planom

-Rizici u vezi sa kretanjem cena sirovina, materijala, goriva i energije

U toku perioda kretanje cena nafte i druge opšte promene na tržištu repromaterijala uslovile su rast cena materijala. Od marta postoji trend pada cena repromaterijala.

Rizici u vezi sa inflacijom, kretanjem kursa, obezbeđenjem i cenom kapitala

Rast inflacije uticao je na rast svih inputa koji se nabavljaju sa domaćeg tržišta kao i na rast zarada s obzirom na ugovor sa sindikatom kojim je predviđena korekcija cena zarada ukoliko inflacija pređe 5%. S obzirom na kretanje inflacije rast cena zarada predviđen je u drugom kvartalu. Visoka inflacija ima značajan negativan uticaj na sve dinarske troškove, uključujući i troškove energije i bila je jednim delom nadoknađena kroz rast cena gotovih proizvoda s obzirom na to da realno nije moguće da se cena gotovih proizvoda zbog ukupne situacije i platežne moći jednostavno indeksira za rast inflacije, što nameće potrebu za racionalizacijom svih vrsta troškova.

- Rizici u vezi s vlasničkom i korporativnom strukturom

Nije bilo značajnih pomeranja u pravcu veće koncentracije vlasništva ili najave preuzimanja koje bi moglo da utiču na usvojenu strategiju i programe razvoja korporacije. Ukupna kretanja ne ukazuju da u bliskoj budućnosti korporacija može da bude suočena sa ovom vrstom rizika iako je moguće ukрупnjavanje vlasništva kroz proces dokapitalizacije. Procena menadžmenta je da eventualno ukрупnjavanje kapitala neće imati veći uticaj na poslovanje i razvojnu i investicionu politiku. Potencijalni rizik u ovoj oblasti je deo državnog kapitala koji po aktuelnom zakonu treba da bude prodat do kraja ove godine, s tim što se očekuje promena propisa, jer su mnoge aktivnosti na planu privatizacije bile značajno usporene zbog ukupnih političkih prilika. Najoptimalniji način za eliminisanje rizika koji je u vezi sa prodajom državnog paketa jeste prodaja u postupku javne ponude zajedno sa sredstvima iz dokapitalizacije Tigra nakon završetka investicionog ciklusa do 2010. godine, koji znači punu stabilizaciju postojećih programa i stvaranja uslova za ulazak u nove delatnosti i programe.

- Rizici u vezi sa zakonskom regulativom

U ovoj grupaciji rizika za poslovanje Tigra i dalje su najvažniji rizici nedostatak regulative u delu reciklaže gumenog otpada i velike promene u regulativi u kratkom vremenskom periodu u procesu prilagođavanja propisima EU. Od novog zakona očekuje se da obaveže proizvođače i uvoznike da finansiraju sakupljanje, sortiranje, ponovno korišćenje i recikliranje otpada kroz članstvo u kompaniji koja bi to za njih radila. Ukoliko bi i dalje ceo finansijski teret sakupljanja bio skoncentrisan na komunalna preduzeća i manje sakupljače, ne može se očekivati veći napredak na tom planu. Kroz takav sistem obezbeđivala bi se odgovarajuća materijalna podrška kako za sakupljače tako i za firme koje bi se bavile reciklažom.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**3. ODRŽIVI RAZVOJ****3.1. ZAPOSLENI****Broj i struktura zaposlenih**

Na dan 31. 03. 2009. godine, Tigar je imao 1.950 zaposlenih. Pored toga, Tigrova zavisna preduzeća u Srbiji, SAD, UK, Makedoniji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini imaju ukupno 79 zaposlenih.

31. 03. 2009. god. struktura zaposlenih bila je sledeća:

Broj zaposlenih na dan 31. mart 2009.	
Društvo	Broj zaposlenih
Tigar AD	195
Tigar Obuća	747
Tigar Poslovni Servis	171
Tigar Tehnička Guma	222
Tigar Hemijski Proizvodi	77
Tigar Trade	247
Ostali	291
Ukupno	1,950

Svi zaposleni potpisuju ugovor o radu sa direktorima Društva, kojim se regulišu suštinski uslovi radnog odnosa, od radnog vremena, do osnova za raskid ugovora. Radni odnos podrazumeva 40 sati rada nedeljno. Ugovori o radu smatraju se poverljivim.

Prilikom odlaska u penziju, svi zaposleni imaju pravo na otpremninu u visini tri mesečne zarade u skladu sa čl. 119. stav 1, tačka 1, Zakona o radu, dok oni koji se odluče za penziju po prvostečenom uslovu primaju dve dodatne mesečne zarade u vidu stimulacije. Tigrovi penzioneri većim delom i dalje održavaju kontakte sa Tigrom. Na primer, Tigar u slučaju smrti penzionera porodici isplaćuje dve mesečne zarade. U ovom trenutku 79 zaposlenih i penzionera otplaćuje stambene kredite dobijene od Tigra. U okviru korporacije ne postoje posebni programi ili fondovi za zdravstveno i penziono osiguranje, odnosno druga socijalna pitanja.

Troškovi zaposlenih

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-III 2009. godine za Tigar a.d. i zavisna preduzeća, koji pored neto zarade uključuju troškove poreza i doprinosa, ishrane i prevoza, iznose u 283.804.000 RSD U narednoj tabeli je dat i % učešća ukupno isplaćenih zarada u prihodu od prodaje.

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-III 2009.			
	Trošak neto zarada u 000 din.	Trošak bruto zarada u 000 din.	% u prihodu od prodaje
Tigar AD	20,820	35,535	52.62%
Tigar Obuća	59,589	101,923	49.54%
Tigar Poslovni Servis	13,566	23,211	33.62%
Tigar Tehnička Guma	17,912	30,392	115.20%
Tigar Hemijski Proizvodi	6,828	11,681	46.81%
Tigar Trade	22,223	38,001	9.58%
Ostali	25,228	43,061	44.12%
Ukupno	166,166	283,804	31.96%

Na ime svih vrsta izdvajanja u periodu I-III 2009. godini plaćeno je 117.638.000 RSD.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**Kadrovska optimizacija**

U periodu I-III 2009. godini Tigar AD i zavisna preduzeća napustilo je 16 zaposlenih po sledećim osnovima:

	Penzija	Tehnološki višak	Ostali osnovi *	UKUPNO
Tigar AD				
Tigar Obuća	6	2		8
Tigar Poslovni Servis	4			4
Tigar Tehnička Guma		1		1
Tigar Hemijski Proizvodi				
Tigar Trade		1		1
Ostali			2	2
Ukupno	10	4	2	16

* Od 16 zaposlenih kojima je prestao radni odnos, po ostalim osnovama 1 zaposlen je raskinuo radni odnos po svojoj volji, a jedan prestanak radnog odnosa je usled smrti zaposlenog.

Brojke pokazuju da nema velikih oscilacija u broju zaposlenih i da su glavni osnovi za odlazak iz korporacije penzija ili upućivanje na Tržište rada, po osnovu tehnološkog viška, kad su u pitanju stalno zaposleni radnici.

Smanjenje broja zaposlenih sastavni je deo procesa restrukturiranja. Ovaj proces nastavlja se i dalje u 2009. godini. Rešavanje viška zaposlenih na dobrovoljnoj osnovi bio je važan element politike očuvanja socijalne stabilnosti.

Troškovi optimizacije broja zaposlenih, po svim osnovima, kao i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama su sledeći:

Troškovi optimizacije broja zaposlenih i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama		
	IZNOS (000 RSD)	%
Tigar AD		
Tigar Obuća	2,142	2.10
Tigar Poslovni Servis	685	2.95
Tigar Tehnička Guma	485	1.60
Tigar Hemijski Proizvodi		
Tigar Trade	512	1.35
Ostali		
Ukupno	3,824	1.35

Školovanje stručnih kadrova

Politika obezbeđenja stručnih kadrova, kroz stipendiranje učenika pirotskih srednjih škola, nastavljena je i u 2009. godini.

U periodu I-III 2009. godini stipendije se koriste za sledeće grupe fakulteta:

Školovanje stručnih kadrova				
	Tehnički fakulteti	Tehnološki fakultet	Ekonomski i fakulteti za menadžment	Ostali fakulteti
UKUPAN BROJ	37	11	12	16

Troškovi stipendija i školarina u periodu I - III 2009. godine iznosili su 1.582.700 RSD što je 0,56% od ukupno isplaćenih bruto zarada.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**Obuka zaposlenih**

Sistemom internih i eksternih obuka u periodu I-III 2009. godine bio je obuhvaćen sledeći broj zaposlenih:

Obuka zaposlenih - interna i eksterna			
	INTERNE OBUKE	EKSTERNE OBUKE	UKUPNO
Tigar AD	36	3	39
Tigar Obuća	74	3	77
Tigar Poslovni servis	61	171	232
Tigar Tehnička guma	37	3	40
Tigar Hemijski proizvodi	7	2	9
Tigar Trade	26	1	27
Ostali	79	33	112
Ukupno	320	216	536

Na obuku zaposlenih u periodu I-III 2009. godine potrošeno je 410.189 RSD, što je 0,14% od ukupno isplaćenih bruto zarada.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

3.2. SISTEM KVALITETA

Sistem upravljanja kvalitetom (QMS) i zaštitom životne sredine (EMS) kao integrisan menadžment sistem (IMS), deo je upravljanja celokupnim poslovnim sistemom u Tigru. Sertifikacija, odnosno provera usaglašenosti sistema upravljanja kvalitetom i zaštitom životne sredine sa zahtevima standarda ISO 9001 i ISO 14001, vrši se posebno po zavisnim preduzećima i odnosi se na konkretne proizvodne i uslužne programe. Redovne godišnje nadzorne provere održavanja i unapređenja, po osnovu izdatih sertifikata, sprovodi YUQS, jedno od vodećih domaćih sertifikacionih tela, koje je član IQNet-a, međunarodne asocijacije sertifikacionih tela, koje pored domaće akreditacije poseduje i akreditaciju od strane francuskog akreditacionog tela COFRAC.

U toku je implementacija sistema upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu prema zahtevima standarda OHSAS 18001. Novi sistem se integriše u postojeći, elementi integracije su definisani i formalizovani. Ostale aktivnosti na implementaciji se realizuju u skladu sa planom, čime se obezbeđuje sertifikacija sistema nakon drugog kvartala ove godine, najpre u preduzeću Tigar Obuća.

U okviru preduzeća Tigar Poslovni servis u toku su obuke zaposlenih u vezi sa HACCP sistemom, kao i pripreme za uvođenje koncepta bezbedne hrane.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Pozitivnu ekološku praksu korporacije Tigar obezbeđuje Sistem upravljanja zaštitom životne sredine, projektovan, implementiran i sertifikovan prvi put 2003. godine, u skladu sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001. Nadzorne provere sistema, od strane domaćeg sertifikacionog tela YUQS, iz godine u godinu, potvrđuju usaglašenost sa zahtevima standarda, usaglašenost sa relevantnom zakonskom regulativom, kontinualno unapređenje životne sredine kao rezultat realizacije postavljenih ciljeva i prevencije ekoloških akcidenata.

Gljučni zakoni, koji određuju Tigrovu strategiju zaštite životne sredine su:

- *Zakon o zaštiti životne sredine*, Sl. glasnik 135/04
- *Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o postupanju sa otpadnim materijama*, Sl. glasnik, 25/96, 26/96, 101/05;
- *Zakon o vodama*, Sl. glasnik, 46/91 – 101/05;
- *Zakon o zaštiti od požara*, Sl. glasnik 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05 i
- *Zakon o eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima*, Sl. glasnik, 44/77, 45/85, 18/89, 53/93, 67/93, 48/94, 101/05.

Pored navedenih zakona, uticaji na životnu sredinu regulisani su brojnim podzakonskim aktima - pravilnicima i uredbama koji, zbog obimnosti, nisu navedeni.

Očekuje se usvajanje novog Zakona o upravljanju otpadom, Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu, Zakona o hemikalijama kojima se dograđuje regulatorni sistem u skladu sa direktivama EU i koji su referentni za delatnost proizvodnih entiteta kompanije Tigar. S obzirom na to da su nacrti pomenutih zakona, poznati, pripreme na usklađivanju sa očekivanim, novim zakonskim obavezama su već u toku.

Aspekte životne sredine proizvodnih entiteta korporacije Tigar, generalno predstavljaju upotreba sirovina koje spadaju u grupu opasnih materija, generisanje čvrstog otpada, potrošnja resursa-energije i vode i u manjoj meri, emitovanje tečnih i gasovitih efluenata. Gasoviti efluenti emituju se preko ventilacionih emitera proizvodnih pogona i energetskog emitera na kotlarnici.

Svi aspekti podležu strogoj kontroli, u skladu sa zahtevima relevantne zakonske regulative, ali i minimiziranju uticaja na životnu sredinu u cilju realizacije samoinicijativno postavljenih ciljeva kao što je na primer ušteda energije i vode.

Nezaobilazni aspekt životne sredine, kada je reč o proizvodnji, je potrošnja prirodnih resursa. Zavisna preduzeća Tigra koriste vodu iz javnog vodovoda, sanitarnu, dok se za proizvodne procese koristi industrijska (tehnička) voda. Broj kontrolnih mernih tačaka je značajno uvećan kako bi se ubrzala identifikacija povišene potrošnje i preduzele adekvatne mere u cilju minimiziranja i racionalne upotrebe, najvažnijeg prirodnog resursa. Voda se koristi isključivo za sanitarne potrebe, kao energetski fluid - za proizvodnju vodene pare i kao rashladni fluid. Ne koristi se kao procesna voda ni u jednom zavisnom preduzeću i u skladu sa tim isključena je mogućnost procesne kontaminacije, tj. nema industrijskih otpadnih voda.

Tečni efluenti, otpadne vode koje su po sastavu praktično komunalne, ispuštaju se u gradski kanizacioni sistem u skladu sa uslovima navedenim u Vodoprivrednoj dozvoli. Kvalitet otpadnih voda se redovno prati od strane akreditovanih laboratorija, u skladu sa zakonom i

Rezultati ispitivanja kvaliteta otpadnih voda				
Ispitivanje izvršeno od strane Instituta za javno zdravlje, Niš Laboratorija je akreditovana u skladu sa ISO 17025				
N ^o	Zahtevana laboratorijska ispitivanja	J.M.	MDK	Dobijene vrednosti
1	Temperatura vode °C	°C	do 40	15,1
2	pH	mg/l	6.0-9.5	6,9
4	Amonijum jon - NH ₄ ⁺	mg/l	-	25,5
5	Nitrati - NO ₃ ⁻	mg/l	30	2
6	Nitriti - NO ₂ ⁻	mg/l	50	nije detektovano
7	Hloridi - Cl ⁻	mg/l	500	26
8	Sulfati - SO ₄ ²⁻	mg/l	350	30,7
9	Utrošen KMnO ₄	mg/l	-	138
10	Deterdženti	mg/l	10	0,88
11	Taložne materije	mg/l	1	0,05
12	Suspendovane materije	mg/l	500	110
13	BPK	mg/l	300	107
14	HPK	mg/l	450	217
15	Ulja i masti	mg/l	40	22,5
16	Hrom - Cr ⁶⁺	mg/l	0,1	nije detektovano
17	Hrom - Cr ³⁺	mg/l	0,5	nije detektovano
18	Olovo - Pb	mg/l	2	nije detektovano
19	Kadmijum - Cd	mg/l	2	nije detektovano
20	Cink - Zn	mg/l	5	0,329
21	Bakar - Cu	mg/l	2	0,028
22	Nikal - Ni	mg/l	3	nije detektovano
23	Mangan - Mn	mg/l	-	nije detektovano
24	Gvoždje - Fe	mg/l	5	nije detektovano

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

redovno potvrđuje njihova ispravnost. Prate se brojni parametri na osnovu kojih se može utvrditi potencijalni uticaj na kvalitet krajnjeg recipienta, reke Nišave i do sada, prema svim pokazateljima uticaj je podjednak uticaju otpadnih voda sa naseljenih područja. Nisu identifikovana prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija (MDK) štetnih polutanata i, s obzirom na upotrebu, ne predstavljaju opasnost po životnu sredinu. Kvantitet, odnosno količina otpadnih voda se procenjuje na osnovu potrošnje vode i procenjene količine atmosferilija. U skladu sa tim, obračunata je i izvršena uplata predviđene nadoknade.

U proizvodnim procesima koriste se, između ostalog i sirovine koje imaju svojstvo "opasnih materija", uključujući i zapaljive tečnosti i gasove. Nabavka, skladištenje i upotreba je u skladu sa relevantnim propisima. Vodi se redovna evidencija materijalnog bilansa opasnih materija i dostavlja godišnji izveštaj Ministarstvu za zaštitu životne sredine, u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i od zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica, Sl.Glasnik 60/94 i 63/94. Sirovine su vidno obeležene, istaknute su oznake opasnosti i svaku sirovinu prati interna sigurnosna lista izvedena od MSDS proizvođača. Za lokacije sa sirovinama, pored preduzetih preventivnih mera, definisani su planovi reagovanja u slučaju akcidenta - prosipanja sirovina, kako bi se sprečio eventualan štetan uticaj po zdravlje zaposlenih i elemente životne sredine. Izvršen je specijalni inspekcijiski pregled proizvodnih preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma i Tigar Hemijski proizvodi u okviru nacionalnog projekta utvrđivanja SAVESO objekata - postrojenja, odnosno objekata u kojima se proizvode, skladište ili koriste opasne materije u količinama koje mogu izazvati hemijski udes. Utvrđene količine uskladištenih opasnih materija su značajno ispod kritičnih količina sa aspekta opasnosti od hemijskog udesa.

Generisane otpadne materije, razvrstane su u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina (Sl.glasnik, 55/01). Definisan je karakter i kategorija svih vrsta otpada i u skladu sa tim određen je dalji postupak. Čvrst reciklabilni otpad se kratko zadržava na lokaciji u posebnom Skladištu sekundarnih sirovina. Ove otpadne materije se preko preduzeća Tigar Zaštitna radionica prodaju odnosno ustupaju preduzećima koja se bave preradom - reciklažom otpada. Otpadne materije koje nemaju upotrebnu vrednost i ne mogu se ni u jednom procesu koristiti kao sekundarna sirovina, odnosno ne mogu se reciklirati, odlažu se na gradskoj deponiji. Deponovanje otpada svih zavisnih preduzeća obavlja se u skladu sa ugovorom sa JP Komunalac iz Pirota. Kako u zemlji nema deponije za opasan otpad, on je skladišten u posebnim, obezbeđenim boksevima u krugu preduzeća, uz redovnu kontrolu uslova skladištenja. Izuzetak su otpadna ulja koja se vraćaju rafineriji. Upravljanje otpadom u Tigru definisano je i regulisano internim propisima čime je uspostavljena kontrola svih tokova otpada.

Na lokaciji Tigar III, gde se nalaze proizvodni entiteti korporacije, instalirano je savremeno, automatizovano, kotlovsko postrojenje projektovano za upotrebu gasa odnosno mazuta. Stara kotlarnica je prestala sa radom avgusta 2008. godine, u kojoj je korišćeno čvrsto gorivo (ugalj).

Pored poboljšanja efikasnosti kotla i eliminisanja šljake koja je bila tretirana kao opasan otpad, ostvareno je poboljšanje kvaliteta emitovanih gasova. Za nove objekte izvršene su ekspertske procene uticaja na životnu sredinu. Postupak procene uticaja podrazumevao je i učešće javnosti, u skladu sa zakonom.

Prema svojoj prirodi, proizvodna preduzeća izložena su riziku od požara. Tigar poseduje sve neophodne upotrebne dozvole za imovinu koja je izložena riziku, doneti su Planovi zaštite od požara, i primenjene sve predviđene preventivne mere. Objekti su pod video nadzorom preduzeća Tigar Obezbeđenje koje savremenom opremom, stručnim i iskusnim kadrovima obavlja poslove u oblasti zaštite od požara i fizičkog obezbeđenja.

Zavisna preduzeća Tigra ne skladište, niti koriste radioaktivne materije.

Protiv Tigra, odnosno njegovih zavisnih preduzeća, nije u toku ni jedan ekološki spor, niti je Tigar učesnik u bilo kakvom sudskom postupku u vezi sa ekološkom problematikom.

Preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma, Tigar Hemijski proizvodi i Tigar Zaštitna radionica, dostavila su Agenciji za zaštitu životne sredine podatke za formiranje Integralnog katastra zagađivača, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine (član 75) i Pravilnikom o metodologiji za izradu integralnog katastra zagađivača (Sl.gl 94/07). Ova obaveza podrazumeva dostavljanje podataka o sprovedenom monitoringu parametara životne

Rezultati ispitivanja emisije na energetskom emiteru

Ispitivanje izvršeno od strane Instituta 1.Maj, Niš. Laboratorija je akreditovana u skladu sa ISO 17025

Parametar	Jed.mere	Srednja vrednost	GVE
Koncentracija ugljen monoksida	mg/m ³	12	250
Koncentracija sumpor dioksida	mg/m ³	1957,3	3200
Koncentracija azotnih oksida	mg/m ³	44	450
Koncentracija praškastih materija	mg/m ³	9,6	100

Neorganska jedinjenja fluora i hlora nisu detektovana

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

sredine (kvalitet otpadnih voda, emitovanih gasova, vrste i količine generisanog otpada, vrste i količine opasnih materija), podatke o glavnim sirovinama, izrađenim proizvodima i sl. Podaci su dostupni javnosti.

Sprovedeni su redovni inspekcijski pregledi i potvrđena usaglašenost sa zakonskom regulativom iz oblasti zaštite životne sredine.

3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA

Puno poslovno ime Tigra je "Joint Stock Company Tigar – Piroć" na engleskom, odnosno "Akcionarsko društvo Tigar – Piroć" na srpskom. Skraćeno poslovno ime je Tigar AD – Piroć, na oba jezika. Poslovno ime društva i njegovo korišćenje regulisani su odredbama člana 14, Osnivačkog akta. Navedeno ime ispunjava sve zakonske uslove. Tigar je pod tim imenom registrovan kod Agencije za privredne registre Republike Srbije.

Registrovani zaštitni znaci zaključno sa 31. martom 2009. su

Br. Zahteva	Datum Zah.	Br. Reg.	Zaštitni Znak	Važi Do	Vlasnik
Ž-247/80	30.04.80.	31499	Tigar	21.12.17.	Tigar AD
Ž-2606/06	14.11.06.	54763	Tigar	14.11.16.	Tigar AD
Ž-84/385	17.01.84.	29947	Tigar Tg 615	25.05.17.	Tigar AD
Ž-947/07	30.04.07.	55640	Tigar Planinarski Dom	30.04.17.	Tigar AD
Ž-918/07	27.04.07.	55822	Tigar Tours	27.04.17.	Tigar AD
Ž-842/07	18.04.07.	55612	Markol	18.04.17.	Tigar AD
Ž-1129/07	17.05.07.	55735	Tigar Incon	17.05.17.	Tigar AD
Ž-890/80	11.07.03.	49590	Tigar Sportski Program	11.07.13.	Tigar AD
Ž-152/07	29.01.07.	56018	Tigar	29.01.17.	Tigar AD
Ž-1703/07	26.07.07.	56315	Tigar Footwear	26.07.17.	Tigar AD
Ž-1704/07	26.07.07.	56315	Tigar Obuća	26.07.17.	Tigar AD
Z-2440/07	17.10.07.	56371	Tigar Hemijski Proizvodi	17.10.17.	Tigar AD
Ž-2441/07	17.10.07.	56370	Tigar Tehnička Guma	17.10.17.	Tigar AD
Ž-2/08	03.01.08.	57651	Tigar Poslovni Servis	03.01.18.	Tigar AD
Ž-212/08	05.02.08	-	Tigrostik	-	Tigar AD
Ž-211/08	05.02.08.	-	Tigrolux	-	Tigar AD
Ž-214/08	05.02.08.	57650	Tigropren	05.02.18.	Tigar AD
Ž-213/08	05.02.08.	57649	Tigrokol	05.02.18.	Tigar AD
Ž-768/08	31.03.08.	-	Hotel Stara Planina	-	Tigar AD
Ž-1433/08	06.06.08.	-	Overload	-	Tigar AD
Ž-1475/08	11.06.08.	-	Waterpolo Senior	-	Tigar AD
Ž-1473/08	11.06.08.	-	Waterpolo Mini Mini	-	Tigar AD
Ž-1431/08	06.06.08.	-	Waterpolo Junior	-	Tigar AD
Ž-1472/08	11.06.08.	-	Specijal	-	Tigar AD
Ž-1432/08	06.06.08.	-	Basketball Tg21 Official	-	Tigar AD
Ž-1474/08	11.06.08.	-	Neos	-	Tigar AD
Ž-1469/08	11.06.08.	-	Tricker Ball Basket Ball	-	Tigar AD
Ž-1471/08	11.06.08.	-	Bova za ribolov Bistro	-	Tigar AD
Ž-1468/08	11.06.08.	-	Overload Handball	-	Tigar AD
Ž-1470/08	11.06.08.	-	Dynamic Overload	-	Tigar AD
Ž-1429/08	06.06.08.	-	Overload Waterpolo Junior	-	Tigar AD
Ž-1467/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Mini Mini	-	Tigar AD
Ž-1476/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Senior	-	Tigar AD
Ž-1430/08	06.06.08.	-	Basketball TG21 Overload	-	Tigar AD
Z-2441/07	17.10.07.	-	Tigar Tehnička Guma	-	Tigar AD
Ž-2681/08	03.11.08.	-	Trapper	-	Tigar AD
Ž-2906/08	02.12.08.	-	Seekinghunter	-	Tigar AD
Ž-2905/08	02.12.08.	-	Waitinghunter	-	Tigar AD
Ž-2682/08	03.11.08.	-	Pesca	-	Tigar AD
Ž-2679/08	03.11.08.	-	Rainydays	-	Tigar AD
Ž-2680/08	03.11.08.	-	Nency	-	Tigar AD
Ž-2678/08	03.11.08.	-	Ladybird	-	Tigar AD
Ž-2677/08	03.11.08.	-	Ratar	-	Tigar AD
Ž-2676/08	03.11.08.	-	Balerina	-	Tigar AD
Ž-2675/08	03.11.08.	-	Work	-	Tigar AD

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Ž-2904/08	02.12.08.	-	Polar	-	Tigar AD
Ž-2674/08	03.11.08.	-	Protecta	-	Tigar AD
Ž-2673/08	03.11.08.	-	Forestry Line	-	Tigar AD
Ž-2672/08	03.11.08.	-	Fireproof	-	Tigar AD
Ž-2671/08	03.11.08.	-	Cryo	-	Tigar AD
Ž-2670/08	03.11.08.	-	Sparclesafety	-	Tigar AD
Ž-2661/08	31.10.08.	-	Firefigher Super Safety	-	Tigar AD
Ž-2662/08	31.10.08.	-	Century Super Safety	-	Tigar AD
Ž-2659/08	31.10.08.	-	Century 4000 Safety	-	Tigar AD
Ž-2660/08	31.10.08.	-	Forester 3000	-	Tigar AD
Ž-2903/08	02.12.08.	-	Trendy	-	Tigar AD
Ž-247R/80	30.04.80.	49044	Tigar	30.09.15.	Tigar Tyres
Ž-1369/05	17.10.05.	49768	Tigar Tyres	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1373/05	17.10.05.	49792	Hitris Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1371/05	17.10.05.	49819	Cargo Speed Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1372/05	17.10.05.	49912	Wintera Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1468/05	31.10.05.	53797	Tigar Trgovine	31.10.15.	Tigar AD
Ž-312/09	18.02.09.	-	Tigar Obezbeđenje	-	Tigar AD
Ž-492/09	17.03.09.	-	Tigar Security	-	Tigar AD
Ž-546/09	27.03.09.	-	Tigar Trade	-	Tigar AD
Ž-551/09	27.03.09.	-	Bottega	-	Tigar AD
Međ.Zaštitni Zn.	03.07.97.	675 773	Tigar	20.05.17.	Tigar AD
SAD	24.10.78.	675 773A	Tigar	20.05.17.	Tigar Tyres
SAD	02.11.07.	1174089	Tigar Logo	15.08.12.	Tigar Americas Corp.
SAD	02.11.07.	77320619	Tigar	-	Tigar Americas Corp.
Kanada	25.05.90.	368832	Forester	25.05.15.	Tigar Obuća
Finska	20.11.85.	94345	Forester	20.11.15.	Tigar Obuća
Norveska	14.11.85.	123042	Forester	14.11.15.	Tigar Obuća
Švedska	26.07.85.	0197287	Forester	26.07.15.	Tigar Obuća
Velika Britanija	23.06.95.	2025055	Century	23.06.15.	Tigar Obuća
Velika Britanija	31.05.84.	1219898	Forester	31.05.15.	Tigar Obuća
Velika Britanija	23.06.95.	2025057	Forester	23.06.15.	Tigar Obuća

Osnovni zaštitni znak "stilizacija tigrove glave sa ćirilicom ili latinicom ispisanim logotipom "Tigar" (ćlan 17 Osnivaćkog akta). Izgled i sadržaj osnovnog zaštitnog znaka u nadležnosti su Upravnog odbora. Povezana preduzeća, u kontrolnom vlasništvu Tigra AD, mogu da koriste osnovni zaštitni znak.

U 2006. osnovni zaštitni znak zašćićen je kao zaštitni znak za teritoriju Republike Srbije za robu međunarodnih klasa 1, 7, 17, 20, 25 i 28, zatim kao poseban zaštitni znak samo za gume u klasi 12 i kao međunarodni zaštitni znak u 43 zemlje za iste klase i za klasu 12 (gume za vozila), sve na ime Tigra AD. Podneta je prijava za zašćitu osnovnog znaka i za klase 35, 39, 40 i 42, na ime Tigra a.d. Varijanta osnovnog zaštitnog znaka, «Tigar MH», zašćićena je u Srbiji za gume i preradu materijala (klase 12 i 40), na ime Tigra Tyres. Na osnovu Ugovora o prenosu prava iz ųiga, koji su 2002. godine zakljućili Tigar AD i MHPB, Tigar AD je u obavezi da prenese svoj osnovni zaštitni znak za unutrašnje i spoljašnje gume (klasa 12) iskljućivo na Tigar Tyres. Registracija prenosa izvršena je za Republiku Srbiju i za zemlje Madridskog aranųmana, preostao je prenos za SAD.

Tigar a.d. je pored podnošjenja prijava za zašćitu devet novih znakova na teritoriji Republike Srbije, u 2007. godini podneo i zahtev za teritorijalno proširenje važenja znaka 675773 Tigar za osam dodatnih zemalja potpisnica Madridskog aranųmana, br. Prijave EX-I/397708101/CB. Takođe, Tigar a.d. je u 2007. godini podneo zahtev za zašćitu znaka Tigar na ime Tigar Americas Corporation u SAD za klase 7, 17, 25 i 35, broj prijave 77320619.

U 2008. godini oćpoćela je i registracija znakova kojima se obeleųavaju proizvodi i proizvodne linije iz proizvodnog asortima Korporacije Tigar.

Tigar Tehnićka Guma je od 30. januara 2006. godine Zavodu za intelektualnu svojinu Republike Srbije podnosilac zahteva za registraciju patenta br. P-2006/0071, za izum pod nazivom "Tehnologija izrade fleksibilnih cevi Tigar Flex".

Tigar AD poseduje dva internet domena: www.tigar.com i www.tigar.co.yu.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Tigar Obuća poseduje pet novih domena: www.century-safety.com, www.century-safety.de, www.century-safety.fr, www.century-safety.es i www.century-safety.co.uk.

Tigar ne poseduje autorska prava niti prava emitovanja. Kompanija koristi standardni softver sa odgovarajućim licencama, koje je pribavila od proizvođača ili distributera.

Prema članu 12, stav 3, Posebnog kolektivnog ugovora, zaposleni imaju pravo na naknadu za autorska prava, tehničke inovacije i unapređenje tehnoloških procesa proizvodnje. Visina naknade regulisana je posebnim ugovorom između zaposlenog i Tigra AD, u vidu uvećanja zarade zaposlenog. Takav ugovor predstavlja aneks pojedinačnog ugovora o radu, njegov sadržaj je poverljiv i zaključuje se na godinu dana.

Nikakve primedbe ni zahtevi nisu podneti Tigru, ili od strane Tigra, u vezi sa kršenjem prava intelektualne svojine.

3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

IT funkcija je deo Tigra AD, koji se bavi obradom poslovnih podataka na centralnom host računaru za sve delove kompanije Tigar. Osnovni procesi u IT funkciji su:

- ✓ Razvoj aplikativnog softvera
- ✓ Instalacija programa
- ✓ Obuka korisnika za korišćenje programa i hardvera
- ✓ Logistička podrška korisnicima za obradu podataka
- ✓ Održavanje baza podataka
- ✓ Zaštita podataka
- ✓ Instalacija i održavanje hardvera i sistemskog softvera
- ✓ Administracija korisnika sistema i prava pristupa
- ✓ Zaštita lokalne mreže i antivirusna zaštita
- ✓ Obezbeđivanje i održavanje Internet i Intranet konekcija
- ✓ Unifikacija hardverske i softverske platforme u korporaciji

IT funkcija ima 16 zaposlenih, od čega je 13 sa visokom školskom spremom.

IT funkcija ima dva odeljenja:

- odeljenje za programiranje i razvoj,
- odeljenje instalacija.

Prvo odeljenje ima 8 inženjera koji se bave programiranjem i razvojem aplikativnog softvera, kao i pružanjem logističke podrške korisnicima sistema.

Drugo odeljenje ima 4 inženjera, 2 upošljena za unos podataka i jednog operatera na sistemskoj konzoli. Ovo odeljenje se bavi instalacijom i održavanjem hardvera, sistemskog softvera na radnim stanicama, praćenjem rada centralnog računara, instalacijom programa kod korisnika, pravi definicije korisničkih naloga i dodeljuje prava korisnicima za korišćenje programa.

IT funkcija obezbeđuje vezu od svih delova Tigra do IT centra, kao i Internet i intranet vezu. Veza od delova kompanije do IT centra je ostvarena optičkim kablovima. Lokalne mreže računara kao i računarsku opremu u proizvodnim celinama (fabrikama) održavaju lokalni informatičari, a računarsku opremu u svim ostalim delovima kompanije održava IT funkcija, koja obezbeđuje fizičku zaštitu podataka na centralnom računaru, kao i na radnim stanicama i odgovarajuću antivirusnu zaštitu. Backup podataka sa centralnog servera i download update antivirusnog programa na server u Sistem sali vrši se svakodnevno, a radne stanice automatski povlače najnoviji update po uključanju svakog jutra.

U Sistem sali je produkcionni server IBM POWER-6 M25 sa IBM operativnim sistemom OS400 V5R4 i bazom podataka DB2, koji služi za komunikacije, razvoj, rad sa aplikacijama i bazama podataka, dok je "Disaster Recovery" mašina IBM POWER-6 M15 sa istim operativnim sistemom. IBM POWER-6 M15 mašina se nalazi fizički na drugoj lokaciji, odnosno u sistem Sali ICT centra TIGAR III. Komunikacija između ove dve mašine je uspostavljena direktnom vezom optičkim kablom. Preko IBM softvera "ITERA" koji je instaliran na obe mašine, vrši se u realnom vremenu "ON-LINE" replikacija baza podataka, tako da u slučaju otkaza produkcionnog servera, M15 mašina preuzima sve njegove funkcije i postaje glavni produkcionni server, do

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

trenutka uspostavljanja normalnog funkcionisanja M25 servera, čime se obezbeđuje kontinualno funkcionisanje i rad celokupnog IT sistema i njegovih korisnika, bez zastoja usled eventualnih kvarova servera.

Samim tim što su baze podataka istovremeno na dva servera, koji se nalaze na fizički odvojenim lokacijama, i dodatnim bekapovanjem podataka na trake, korišćenjem "Tape Library" sistema obezbeđena je maksimalna zaštita i pouzdanost celokupnog IT sistema Tigra.

Pristup bazi podataka je zaštićen Sign-on maskom na kojoj korisnik mora da ukuca svoj user i password. Svaki user ima svoj opis kojim podacima može da pristupa.

Bekap podataka se radi svakog dana po principu tri nivoa. Trake se odlažu u metalni sef koji se zaključava. Dozvolu za ulazak u sistem salu imaju samo ovlašćeni sistem inženjeri sa tach memorijama koje su kodirane da mogu otključati sistem salu. U sistem Sali postoji i data warehouse server. On ima operativni sistem Windows2003 i bazu podataka Progress. U sistem Sali su i Internet i Intranet serveri, kao i WEB server, DNS server i Mail server. Koristi se isključivo oprema renomiranih proizvođača (IBM i DELL)

Veze između poslovnih celina Tigra i IT funkcije su uspostavljene optičkim kablovima, a lokalne mreže unutar celina preko UTP kablova klase 5, dok je na novoj industrijskoj lokaciji TIGAR III kablirarnje izvršeno korišćenjem UTP kablova klase 6, sa brzinama prenosa podataka do 1 Gbit/s. Mrežni protokol koji se koristi je TCP/IP. U upravnoj zgradi korporacije i unutar nove hale fabrike Tigar Obuća operativna je i bežična računarska mreža.

Računarska mreža Tigra formirana je po svim pravilima struktuirane mreže oblika zvezde, sa koncentratorima na nivou fabrika i spratnim čvorištima u Upravnoj zgradi, koji su povezani optičkim kablovima sa centralnim svič uređajem najnovije generacije klase Layer-3 koji ima velike mogućnosti formiranja virtuelnih lanova, definisanja hijerarhijskih propusnih opsega i sl.

Mrežna infrastruktura je 1Gbit/100-Mbit i izvedena je optičkim i UTP kablovima klase 5 i 6 i 1Gbit/100-Mbit mrežnim karticama. Od centralnog sviča do svake fabrike na lokaciji Tigar III su postavljeni optički kablovi.

Kompletna računarska mreža korporacije je segmentirana kreiranjem virtuelnih LAN-ova po funkcionalnim celinama, kako bi se izbegao nepotrební BROADCAST saobraćaj unutar mreže između radnih stanica i podigle performanse cele mreže u pogledu brzine, odziva i prenosa podataka. Ukupno je kreirano 15 virtuelnih LAN-ova unutar korporacije.

Kompletna komunikaciona mreža korporacije Tigar zaštićena je od javne mreže (Internet) hardverskim FireWall uređajem "Juniper-140" koji ima mogućnosti definisanja virtuelnih privatnih "Lan-ova" prema eksternim mrežama po strogo definisanim i kontrolisanim pravilima. Primenom odgovarajućih dodatnih hardverskih i softverskih komponenti na "Juniper-140" uređaju, obezbeđena je adekvatna kontrola celokupnog Internet saobraćaja, brži odziv, bolji protok podataka, veća bezbednost mreže i korisnika unutar nje ubacivanjem servera u "DMZ" zonu, kao i bolje performanse celokupnog sistema.

Za vezu sa udaljenim lokacijama (predstavništva i magacini) realizovana je L3VPN korporacijska mreža za prenos podataka sa brzinama protoka do 2Mb/sec. Ovim je obezbeđena On-Line veza predstavništava u Nišu, Beogradu i Novom Sadu, kao i stovarišta u Šimanovcima i Temerinu sa centralom u Pirotu i direktna konekcija na centralni server uz korišćenje aplikacija za magacinsko i ostalo poslovanje u realnom vremenu. Protokoli za prenos podataka i Internet konekciju su razdvojeni, čime je obezbeđena sigurnost i zaštita prenosa podataka kroz internu L3VPN mrežu i onemogućen neautorizovani pristup sa strane Interneta. U poslovnom centru u Beogradu takođe je postavljen hardverski FireWall uređaj "Juniper" kojim je obezbeđen pristup Tigrovoj mreži sa spoljne strane, dok je razdvajanjem internet saobraćaja od prenosa podataka bitno povećana brzina pristupa, odziv i kvalitet rada sa aplikacijama na centralnom serveru u Pirotu.

U korporaciji se koriste svi sistemi prenosa podataka koje omogućava Telekom: FR (frame relay) za vezu ka Internet provajderu, ISDN primarni blok i FTP Internet servis za vezu predstavništava, prodavnica i regionalnih centara sa centralnim serverima, zakupi linija i sl.

Instaliran je i video konferencijski sistem "FALCON" sa tri ISDN linije.

Na lokaciji Tigar III i u Upravnoj zgradi korporacije na lokaciji Tigar I, operativna je IP telefonska centrala "AWAYA S8300" koja u sebi sadrži "Media Server Awaya6700". Veza ka Telekomu obezbeđena je sa dva

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

primarna ISDN-a i 60 ulaznih linija. Centrala u ovom momentu omogućava 450 lokala sa mogućnošću direktnog proširenja do 900 lokala, 34 "Wireless" baznih stanica (DECT telefoni), kao i 24 analogna kanala. Aktivne su trenutno tri "konferencijske sobe", kojima se pristupa uz odgovarajući autorizacioni kod. Sa svakog od sistemskih telefona "Awaya 1608" moguće je bez korišćenja usluga "konferencijske sobe" uspostaviti internu telefonsku konferenciju sa još pet učesnika iz Tigra. Postojeća (stara) centrala "OMNI" je u potpunosti integrisana sa novom IP centralom "AWAYA" i obe funkcionišu u lokalu kao jedan TT komunikacioni sistem. Interni softver omogućava jednostavno administriranje i održavanje celokupnog sistema korporacijske telefonije, kao i praćenje i upravljanje troškovima po korisnicima, grupama korisnika ili organizacionim jedinicama, uz definisanje prava pristupa i korišćenja TT mreže.

Centralna poslovna aplikacija korporacije Tigar, ima 18 različitih modula sa 800 tabela u bazi i oko 2000 različitih programa koji pokrivaju poslovanje korporacije Tigar i njenih zavisnih preduzeća.

Obezbeđena je adekvatna softverska podrška u skladu sa svim zahtevima proisteklim iz aktuelnih organizacionih promena koje su se u međuvremenu dogodile. Otvorena je nova programska okolina i obezbeđeni svi potrebni programi za rad novog entiteta Tigar Trade, dok je održavanje i kontinualno poboljšanje softverskih rešenja stalna aktivnost.

Obezbeđena je celovita aplikativna podrška za kompletno poslovanje na IBM POWER-6 M25 serveru za fabrike Tigar Obuća, Tigar Hemijski Proizvodi i Tigar Incon, dok je isti proces za Slobodnu Zonu Pirot pred samim završetkom.

Glavne odlike informacionog sistema korporacije Tigar a.d. su:

- **sveobuhvatnost** - obuhvata kompletno poslovanje preduzeća od proizvodnih pogona, projektnog biroa, nabavke, magacina, prodaje, kadrovske službe, finansijske operative do knjigovodstva.
- **podaci se unose samo jednom** - dokumenta se unose isključivo na mestima na kojima sami podaci nastaju; redundantnost podataka je svedena na najmanju moguću meru; jednom unet podatak koriste svi delovi sistema.
- **najviši stepen sigurnosti** - sigurnost sistema je pod potpunom kontrolom administratora:
  - sistem zaštite podataka na tri nivoa:
    - zaštita od neovlašćenog ulaska u sistem,
    - zaštita od neovlašćene upotrebe funkcija sistema
    - zaštita podataka sistema od neovlašćenog pristupa
    - korisnik vidi samo podatke za koji mu administrator sistema dozvoli pristup
    - prava upita, modifikacije, brisanja i dodavanja slogova definisana su na nivou dokumenta
    - centralizovana registracija korisnika i dodela prava korisnicima
    - omogućeno kretanje između modula i programa bez odjavljivanja i prijavljivanja
- **multi-kompanijski sistem** - omogućava istovremeno praćenje poslovanja više preduzeća u okviru iste baze i konsolidaciju na nivou kompanije
- **multi-valutni sistem** - omogućava unošenje i praćenje poslovnih transakcija u domaćoj i stranoj valuti
- **centralizovana kontrola šifarnika** - osnovne šifarnike (artikala, kupaca i dobavljača) može da popunjava više korisnika sistema, ali samo ovlašćeni korisnici imaju mogućnost overe i izmene novounetih šifara
- **integrisanost** - sve poslovne funkcije preduzeća integrisane su pomoću jedinstvene baze podataka; sistem generiše automatski veliki broj dokumenata kao što su nalog za knjiženje u glavnoj knjizi, prijemni i otpremni dokumenti u skladištu i slično; svaki dokument može da se stornira bez obzira na stepen dalje obrade i lanac dokumenata koji su na osnovu njega generisani.
- **otvorenost** - omogućava lako proširenje sistema i povezivanje sa drugim informacionim sistemima i Windows okruženjem.
- **fleksibilnost** - mogućnost lakog prilagođavanja specifičnim potrebama svakog preduzeća na bazi velikog broja parametara koji se zadaju prilikom uvođenja sistema.
- **modularnost** - pojedini moduli mogu da rade samostalno i kao deo integrisanog sistema.
- **jednostavan i konzistentan korisnički interfejs** - omogućava brzu obuku korisnika i lak rad; fleksibilan sistem menija, grafički korisnički interfejs, i on-line context sensitive help.
- **mogućnost obrade i čuvanja velike količine podataka** - obradu plata za preko 4.000 radnika.
- **podrška velikog broja korisnika** - istovremeni rad više stotina interaktivnih korisnika
- **troslojna arhitektura** - korišćenjem savremenih internet tehnologija dobija se jednostavna administracija i mogućnost pristupa sistemu sa više lokacija.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Postavljajući svoj koncept u poslovanju, korporacija Tigar se opredelila za visok nivo odgovornosti prema zajednici u kojoj stvara profit, tretirajući sve društvene aktore, i u kompaniji i van nje, na socijalno odgovoran, etičan način. Društveno odgovorno poslovanje (u daljem tekstu DOP) zagantovano je strateškim dokumentima kompanije, kao i Kodeksom korporativnog upravljanja i predstavlja integralni deo poslovne politike Tigra. U svojoj viziji i misiji i korporacijskim vrednostima Tigar ima jasno definisan odnos prema zaposlenima, životnoj sredini, kupcima, lokalnom okruženju i društvu u celini, što se danas prepoznaje kao izbalansiran pristup, odnosno dobro utemeljena strategija DOP-a.

Briga o potrošačima

Izražena odgovornost korporacije prema potrošačima ogleda se u proizvodnji i prodaji bezbednih, visokokvalitetnih proizvoda odgovarajućeg asortimana i dizajna, po konkurentnim cenama, i u kontinuitetu. U posmatranom periodu osvajani su proizvodi veće složenosti i atraktivnosti i pružane jedinstvene usluge i servisi u Srbiji. Kompanija je kupovinom Century divizije zaštitnih čizama britanskog Huntera, potvrdila svoju orijentisanost ka proizvodima najveće složenosti, koji kupcima garantuju i najveći stepen bezbednosti. Kao ekskluzivni zastupnik Rocky programa za Srbiju i zapadni Balkan, Tigar je posebnoj grupi kupaca – lovcima ponudio jedinstvenu profesionalnu obuču i odeću vrhunskog kvaliteta. Odgovornim pristupom stvarane se podsticajne mogućnosti za kupce, dobavljače i zajednicu. O kvalitetu i usmerenosti ka potrošaču govore ispunjeni ISO i drugi standardi, kao i redovne ankete o zadovoljstvu potrošača.

Briga o zaposlenima

Briga o zaposlenima jedan je od najvažnijih aspekata Tigrovog DOP-a.

Poštujući načelo da su briga za zdravlje i bezbednost zaposlenih na prvom mestu, i u posmatranom periodu su za sve novoprimljene radnike organizovane obuke u vezi sa protivpožarnom zaštitom i primenom ličnih zaštitnih sredstava, zatim, obuke za rukovanje opasnim i otrovnim materijama, a zaposleni su upoznati i sa merama u slučaju neželjenih situacija. Za novokupljenu opremu i uređaje obezbeđeni se atesti i sertifikati na način kako to zakonska regulativa nalaže.

Prema Zakonu o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu, a na način kako je to propisano Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, urađen je Akt o proceni rizika.

Obavljene su pripreme i obuke, za uvođenje sistema upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu, prema OHSAS 18001.

Stope povreda zaposlenih praćene su putem dva indikatora: koeficijenta učestalosti i težine, koji u ovom periodu imaju trend smanjenja.

U cilju prevencije i podizanja svesti zaposlenih o značaju pravovremenog otkrivanja poremećaja štitaste žlezde, organizovan je pregled štitaste žlezde.

Tokom 2008. unapređena je naplata i podela toplog obroka. U korporaciji je ishrana zaposlenih organizovana po ugledu na standarde u razvijenim zemljama zapadne Evrope, a korisnicima je omogućeno da sami biraju količinu i vrstu hrane, kao i da kontrolišu iznos sredstava za ove namene, uz pomoć elektronskih platnih kartica.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**Komunikacija sa akcionarima i investitorima:**

U posmatranom periodu Tigar a.d. je u potpunosti poštovao Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na A listing, ali i pozitivnu međunarodnu praksu u delu transparentnog izveštavanja i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. Otvorena komunikacija sa ovim ciljnim grupama realizovana je kroz:

- redovno godišnje i kvartalno izveštavanje o rezultatima poslovanja,
- publikovanje Bitnih događaja i saopštenja za medije o poslovnim aktivnostima od značaja za akcionare i javnost uopšte,
- postavljanje na web sajtu kompanije Odluka o kojima su se akcionari izjašnjavali na dve Skupštine, koje su organizovane u ovom periodu,
- direktnu komunikaciju sa akcionarima i investitorima preko nadležnih službi i učešćem na investicionim konferencijama,
- svi izveštaji i informacije publikovani su dvojezično.

Korporacija Tigar a.d. i lokalna, kao i šira društvena zajednica:

Fabrike u okviru korporacije Tigar a.d. nastojale su da osvoje programe koji imaju za cilj zaštitu životne sredine i u skladu su sa politikom održivog razvoja. Izmeštena je fabrika obuće iz centralnog gradskog jezgra u industrijsku četvrt, a u okviru novog industrijskog kompleksa Tigar III pokrenuta je i nova energana koja omogućava efikasnije i racionalnije korišćenje energije. Osvojena je izrada proizvoda od gumenog reciklata, kao i potpuno nov proizvod na srpskom tržištu – taktilne gumene trake za slepa i i slabovidna lica. Ovaj proizvod koji omogućava kretanje slepim i slabovidnim licima, osnovni je preduslov za njihovu dalju socijalizaciju i integraciju u društvo. Odgovornost korporacije Tigar ogleda se i u usmerenosti ka održivom razvoju, a ispoljava kroz odgovorno korišćenje prirodnih resursa. U prošloj godini formirano je zajedničko preduzeće Pirot Energo sa lokalnom samoupravom i italijanskom firmom Dakotra, koje će u narednom periodu izgraditi više manjih hidrolektrana. Zaštitna radionica koja posluje u okviru korporacije otvorila je novi objekt za prikupljanje i preradu metalnog otpada, ne samo iz kruga fabrika unutar Tigar, već i za potrebe Pirota i okoline.

Korporacija Tigar, u skladu sa svojom dugoročnom kadrovskom politikom, dodeljuje kadrovske studentske kredite najboljim učenicima srednjih škola, koji upisuju tehnološki, elektrotehnički, mašinski, ekonomski, pravni i druge fakultete, koji osposobljavaju kadar potreban Tigru.

Filantropske aktivnosti:

U posmatranom periodu korporacija je realizovala filantropske aktivnosti koje su u saglasnosti sa kompanijskim načelom da se pruža pomoć i podrška onim projektima koji su na dobrobit šire grupe građana. Brojne donatorske i humanitarne akcije realizovane su u ključnim oblastima društvenog života – obrazovanju, kulturi, nauci, zdravstvu i sportu. U cilju promovisanja ekološkog proizvoda – sportskih terena od gumenog reciklata, na terenima Republičkog zavoda za sport na Košutnjaku, u saradnji sa Ministarstvom omladine i sporta postavljena su tri terena za košarku, odbojku i rukomet.

Korporacija je i ove godine bila pokrovitelj Pirotskog kulturnog leta, najsveobuhvatnije manifestacije u oblasti kulture, kao i zimske i letnje škole sportova, koje su obuhvatile nekoliko hiljada mališana.

Promoter društveno odgovornog poslovanja:

Korporacija Tigar a.d. je tokom 2008. nastojala da u oblasti DOP-a zadrži izbalansiran pristup, ne usmeravajući svoje aktivnosti na jednu oblast ili jednu ciljnu grupu. Jedinstvo etičkog poslovanja i zaštite životne sredine, sa pravilnom politikom u odnosu na zaposlene i partnerskim odnosom sa lokalnom zajednicom i društvom u celini, uz visok respekt akcionara, potrošača i partnera, predstavlja celovit vid implementacije DOP-a u Tigru. Takav koncept prepoznat je i od strane Privredne komore Srbije, kao i nemačke organizacije Invent, koji su u okviru projekta „Uspostavljanje društvene odgovornosti preduzeća u jugoistočnoj Evropi“, 14. marta 2008. korporaciji Tigar a.d. dodelili najviše priznanje za dosadašnja dostignuća u ovoj oblasti.

U prvom kvartalu 2009. korporacija je u saradnji sa Balkanskim fondom za razvoj lokalnih inicijativa organizovala regionalnu konferenciju – CSRbija 2009/ Novi izazovi društveno odgovornog poslovanja, koja je okupila relevantne stručnjake u ovoj oblasti, sa ciljem da se društvena odgovornost promoviše u regionu, posebno među malim i srednjim preduzećima i uspostavi kvalitetan međusektorski dijalog.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

U posmatranom periodu poštovane su odredbe usvojenog Kodeksa. Sa IFC-ijem i eksternim konsultantom nastavljen je rad na projektu poboljšanja korporativnog upravljanja u oviru Tigra a.d. Istovremeno su pokrenute aktivnosti radi izmene Osnivačkog akta Tigra a.d, u delu koji se ne odnosi na prava akcionara i koji je u domenu odlučivanja Upravnog odbora. Osnovne promene predviđaju razdvajanje funkcije predsednika Upravnog i Izvršnog odbora od funkcije generalnog direktora, prenos nadležnosti odlučivanja o dugoročnom zaduživanju, čija vrednost ne spada u transakcije velike vrednosti sa Skupštine na Upravni odbor, što je veoma važno da bi se deo postojećih kratkoročnih kredita zamenio povoljnijim dugoročnim iz inostranstva, kao i neka manja usaglašavanja sa aktuelnim propisima iz ove oblasti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**4. UPRAVLJANJE**

Sistem upravljanja ostao je nepromenjen. Skupština akcionara bira Upravni odbor. Upravni odbor bira Izvršni odbor. Tekuće poslove upravljanja obavlja Izvršni odbor. Pored toga, postoji i tročlani Nadzorni odbor, koji kontroliše sve akte Tigra, razmatra stanje Tigrove imovine i dostavlja izveštaje akcionarima o tim i određenim drugim pitanjima. Na redovnoj Skupštini, održanoj 4. juna 2008. godine, izvršen je ponovni izbor članova Upravnog odbora.

Na dan 31. mart 2009. sastav organa upravljanja je sledeći:

Upravni odbor

Članovi Upravnog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Tigru odnosno izvan Tigra
<i>Izvršni članovi:</i>	
Dragan Nikolić	Predsednik IO / generalni direktor
Jelena Petković	izvršni direktor za podršku korporativnom upravljanju
Slobodan Sotirov	izvršni direktor za kvalitet
Milivoje Nikolić	izvršni direktor za kadrove
<i>Neizvršni članovi:</i>	
Vladimir Nikolić	Generalni Direktor Tigar Tyresa
Ljubiša Nikolovski	Tigar Tyres HR Direktor
Jose Alexandre F. da Costa	Savetnik generalnog direktora za pravna pitanja
<i>Nezavisni članovi:</i>	
Dr Živko Mitrović	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Tihomir Nenadić	Direktor firme Mayfield Management d.o.o, članice Fordgate Group, V. Britanija

Sa članovima Upravnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Pirot, Republika Srbija. U periodu I-III 2009. god. članovi Upravnog odbora primili su naknadu u ukupnom bruto iznosu od 3,117,152 RSD. Upravni odbor održao je dve sednice.

Izvršni odbor

Struktura i sastav Izvršnog odbora nije menjana u odnosu na zadnji publikovani izveštaj.

Izvršni odbor čini osmoro članova:

Ime i prezime	Položaj u Tigru
Dragan Nikolić	generalni direktor
Jelena Petković	ID za podršku korporativnom upravljanju
Đorđe Džunić	ID za finansije
Miodrag Tančić	ID za proizvodnju
Slobodan Sotirov	ID za kvalitet
Branislav Mitrović	ID za IT i investicije
Milivoje Nikolić	ID za kadrove

Sa članovima Izvršnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Pirot, Republika Srbija.

U periodu I-III 2009. IO održao je četiri sednice, na kojima su razmatrana izvršenja Poslovnog plana za svaki mesec, kao i druga pitanja od značaja za poslovanje.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Članovi Izvršnog odbora ne primaju posebne naknade u svojstvu članova Izvršnog odbora.

Ne postoje ugovori o vršenju usluga između Tigra i/ili njegovih zavisnih preduzeća i članova Izvršnog odbora, koji predviđaju bilo kakve beneficije nakon prestanka članstva u Izvršnom odboru.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Nadzornom odboru	Osnovna funkcija izvan Tigra
Marko Steljić	predsednik	Direktor Jubanke a.d. Beograd, u penziji /sada Alfa banka /
Dr Milić Radović	Član	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Dragan Milosavljević	Član	Ministarstvo finansija, Uprava za trezor, Beograd

Sa članovima Nadzornog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Pirot, Republika Srbija.

U periodu I-III 2009. godini članovi Nadzornog odbora primili su naknade u ukupnom bruto iznosu od 242,152 RSD

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA

5.1. NEKRETNINE

Svi proizvodni pogoni Tigra nalaze su u Pirotu. Proizvodnja se tokom 2008. odvijala u četiri pogona na dve zasebne lokacije. Na najvećoj lokaciji odvijala se proizvodnja guma, kao i proizvodnja tehničke robe i hemijskih proizvoda. Tigar Obuća, smeštena na posebnoj lokaciji, preseljena je na Tigar III, lokaciju koja je kupljena u 2006. godini, a tokom 2008. bila je u procesu je kompletnog infrastrukturnog sređivanja, a u poslovnim knjigama vodila se kao „investicija u toku“. Tigar je vlasnik više objekata u Beogradu, dok Tigar Trgovina ima vlasništvo nad objektima širom Srbije (kancelarijski prostor, magacinski prostor i prodavnice).

Tigar Tyres vlasnik je objekta koje koristi za potrebe svoje delatnosti i poseduje pravo korišćenja zemljišta ispod tih objekata. Za ostalo zemljište Tigar poseduje pravo vlasništva ili pravo korišćenja, dok su objekti u kombinovanom vlasništvu Tigra i zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu Tigra. Objekti koje koriste zavisna proizvodna preduzeća su u njihovom vlasništvu, dok je deo objekata koje koriste zavisna uslužna preduzeća u njihovom vlasništvu, a deo u vlasništvu Tigra. Na osnovu odluke Skupštine akcinara Tigar AD o prodaji dela infrastrukturno opremljenog zemljišta u kompleksu Tigar 2 Tigar Tyres-u i po tom osnovu zaključenog ugovora od 27. 03. 2008. godine, Tigar Tyres postao je vlasnik dodatnih 148.274m² industrijskog zemljišta, za koliko je smanjena površina neizgrađenog industrijskog zemljišta u vlasništvu Tigar AD.

U skladu sa domaćim zakonima, zemljište u okviru građevinskih reona u gradovima je u vlasništvu države, a Tigar ima pravo trajnog korišćenja, dok je zemljište van građevinskih reona u vlasništvu Tigra.

Zemljište

Ukupan broj katastarskih parcela, koje su u vlasništvu Tigra i njegovih zavisnih preduzeća je na dan 31. 03. 2009. godine 123, ukupne površine 339,147 m², od toga je neizgrađeno zemljište 269.298 m². Ukupna knjigovodstvena vrednost zemljišta je RSD 35.637.051,08.

Objekti

Ukupan broj objekata u svojini Tigra i njegovih osnovnih zavisnih preduzeća (bez Tigar Trade, koje imaju 27 objekata) je 140.

Ukupna površina objekata koji su u vlasništvu Tigra i njegovih zavisnih preduzeća je 69.849 m², od čega je u vlasništvu Tigar Trgovina 6.583 m².

Na dan 31. 03. 2009. godine, knjigovodstvena vrednost objekata u vlasništvu Tigra i njegovih najvećih preduzeća iznosila je RSD 1.331.084.489,13

Pored vrednosti objekata u vlasništvu devet najvećih preduzeća, ovaj deo obuhvata i podatke o Slobodnoj zoni Piroto. Knjigovodstvena vrednost objekata u posedu pojedinih entiteta data je u narednoj tabeli.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**Knjigovodstvena vrednost objekata**

KNJIGOVODSTVENA VREDNOST OBJEKATA (u RSD)			
ENTITET	31/12/2007	31.12.2008.	31.03.2009.
Tigar AD	158.535.507,71	65.722.853,24	190.265.801,52
Tigar Trgovine	95.142.125,90	117.476.083,94	142.595.060,75
Tigar Tehnička Guma	827.305,00	772.021,00	758.201,00
Tigar Hemijski Proizvodi	49.261.268,72	46.749,00	46.134,00
Tigar Obuća	29.965.650,20	781.764.477,38	810.357.995,74
Tigar Zaštitna radionica	4.447.654,61	11.122.403,23	11.128.963,84
Tigar Poslovni servis	3.254.784,64	64.798.304,78	64.485.239,78
Tigar Turs	0,00	6.562.088,10	6532245,10
Hotel Tigar Planinarski dom	1.278.075,76	81.298.046,40	80.927.895,40
Tigar Obezbeđenje	924.612,31	882.584,31	872.077,31
Slobodna Zona	28.502.993,12	29.647.119,79	29.647.119,79
Ukupno:	372.139.977,97	1.160.092.731,17	1.331.084.489,13

Založna prava

Na kraju marta 2009. imovina Društva bila je opterećena sledećim založnim pravima po sledećim rešenjima

Rešenjem Opštinskog suda u Pirotu I br. 1562/04 od 21.12.2004.

Po sporazumu u korist Jubanke Beograd zasnovano je založno pravo nad nepokretnim stvarima (objekti Kartonaže i Obuća) radi obezbeđenja ugovora iz međusobnih odnosa Jubanke i Tigra, po sledećim ugovorima:

- Ugovor br. 3617/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 704,494.39; Ostalo za otplatu EUR 404,724.72
- Ugovor br. 3618/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 2,439,711.58; Ostalo za otplatu EUR 1,397,235.77
- Ugovor br. 3619/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od USD 2,362,641.42; Ostalo za otplatu USD 1,357,313.65

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**5.2. SUDSKI SPOROVI**

Tigar učestvuje u određenom broju sudskih sporova, koji su proizašli iz tekućeg poslovanja, kao što su komercijalni, upravni i sporovi sa zaposlenima, postupci likvidacije, stečaja i obaveznog poravnjanja, i učešće u krivičnim postupcima protiv pojedinaca koji su naneli štetu Tigru, uglavnom krađom ili izdavanjem čekova bez pokrića. Ti postupci nisu neuobičajeni i ne očekuje se da će imati značajan uticaj na finansijsko stanje Tigra.

Najveći sporovi koji se vode na nivou Društva odnose se na period pre 2000. godine. U ovu grupu spadaju i sledeći sporovi sa odgovarajućim utuženim isnosima (bez obračunate kamate):

TUŽENA STRANA	IZNOS SPORA
TREPČA-Zvečan	9.637.376
UNION BANKA	6.194.000
LOLA KORPORACIJA	7.159.000
2M-Pirot	2.247.300
TIGAR PROM-Nova Varoš	3.636.000
PRIMA TREJD-Kučevo	1.174.680
UKUPNO:	30.048.356

Za sve ove sporove postoje izvršne sudske isprave, ali njihova naplata nije izvršena, bilo zbog političkih problema u slučaju Trepče, višegodišnjeg postupaka stečaja, koji se iz neobjašnjivih razloga ne realizuju, ili zbog takođe dugogodišnjeg procesa restrukturiranja, kao što je slučaj sa Lola Korporacijom Beograd ili dužnik nema imovine za isplatu duga (Prima Trejd –Kučevo).

Bez obzira na zastoje u realizaciji izvršnih sudskih presuda, u narednom periodu realno je očekivati njihovu potpunu ili delimičnu naplatu. S obzirom na to da je vrednost sporova isknjižena na ime troškova, nakon naplate, naplaćeni iznosi predstavljaće značajan vanredni prihod za Društvo.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA

6.1. TIGAR OBUĆA

Proizvodi

Tigar Obuća, zavisno preduzeće Tigra AD, proizvodi raznu obuću od gume za različite segmente tržišta. Osnovni programi su:

- o Obuća opšte namene uključujući modnu i dečiju obuću,
- o Gumene čizme za lov i ribolov i
- o Gumene sigurnosne čizme i radničke čizme.

U 2008. godini program obuće prošao je kroz krupne promene, od kojih je najveća bila zatvaranje stare i otvaranje nove fabrike na lokaciji Tigar III .

Završetak fizičke implementacije modernizacije programa obuće planiran je za juli 2009. godine. Ukupna vrednost investicija u 2009. godini iznosi oko 2,5 miliona evra i u celini je pokrivena investicionim sredstvima iz dugoročnog investicionog kredita DEG-a. Oprema koja se instalira u 2009. godini doprineće daljem povećanju produktivnosti proizvodnje, poboljšanju kvaliteta i smanjenju tehnološkog otpada i škarta.

U prvom kvartalu veći deo proizvodnje činila je proizvodnja niske obuće i radničkih čizama za domaće tržište, dok je proizvodnja za izvoz rađena po zahtevima kupaca. U prvom kvartalu osvojeni su proizvodi za nova četiri velika ino kupca, izrada alata je u toku i proizvodnja će početi u drugom kvartalu. U prvom kvartalu realizovani su i procesi od strane novih kupaca, koji poseduju međunarodne lance radnji, koji su prethodili zaključenju ugovora. Karakteristika perioda je da su neki kupci vremenski odlagali svoje narudžbine da bi imali što manje robe na zalihama. Imajući u vidu najave ino kupaca za drugi kvartal, u prvom kvartalu organizovana je proizvodnja za domaće tržište da bi se u drugom kvartalu oslobodili kapaciteti za proizvodnju za izvoz i proizvodnju nove kolekcije modne i dečije obuće.

Razvojne aktivnosti koncentrisane su na razvoj novih grupa proizvoda za ino kupce, ali i na razvoju proizvoda, koji će se izrađivati pod brendovima koji su u vlasništvu Tigra i tim aktivnostima i dalje će se posvećivati posebna pažnja, imajući u vidu da je Tigar nakon kupovine century divizije postao vlasnik međunarodno prepoznatljivih brendova. Karakteristika kvartala je da je značajno oslabljena pozicija evropske konkurencije što uz najavu gašenja proizvodnje od strane nekih proizvođača otvara novi prostor fabrici s obzirom na komparativne prednosti, kojima raspolaže kao evropski proizvođač, a to su: kvalitetan servis i kratki rokovi isporuke.

Rast finansijskih troškova kod proizvodnih preduzeća rezultat je troškova negativnih kursnih razlika kod Tigar Obuće na dugoročni investicioni kredit DEG-a.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Finansijski rezultat za januar- mart 2009.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31. Mart-09.
Aktiva			
	Stalna imovina	1,171,806	1,174,672
	Obrtna imovina	922,422	782,406
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	2,094,228	1,957,078
Pasiva			
	Kapital	817,610	801,578
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	477,782	500,985
	Kratkoročne obaveze	797,387	653,066
	Odložena poreska obaveze	1,449	1,449
	Ukupna pasiva	2,094,228	1,957,078

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 31. Dec-08.	Na dan 31. Mar-09.
Neto profit	34,655	-16,033
+ Amortizacija	14,978	10,940
+Rezervisanja za benefite	10,774	-7,681
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	60,407	-12,774
Investicioni izdaci	1,070,596	13,805
Povećanje (smanjenje) zaliha	-48,540	82,309
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	170,451	-190,637
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-15,296	-162,320
Promene u obrtnim sredstvima	137,207	53,993
Slobodan gotovinski tok	-1,147,395	-80,572

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u % u odnosu I-III 08
Ukupni poslovni prihodi	331,568	16%
Ukupni poslovni rashodi	301,900	5%
Poslovni dobitak/gubitak	29,668	dobitak vs.gubitak
Finansijski prihodi	9,544	202%
Finansijski rashodi	53,053	609%
Ostali prihodi	111	-100%
Ostali rashodi	2,133	1788%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-15,863	-131%
Poreski rashod perioda	170	
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto dobitak/Gubitak perioda	-16,033	-131%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA

Tigar Tehnička guma izrađuje :

- o proizvode od presovane gume,
- o profile od gume za građevinarstvo i autoindustriju,
- o sportsku opremu,
- o gumena creva,
- o kombinovane proizvode guma-metal i
- o polufabrikate od gume.

Tehnička guma je u 2008. godini radila na lokaciji Tigar II, u starim pogonima, koji su u okviru ukupne transakcije sa Michelin-om prodati Tigar Tyres-u, zbog planiranog preseljenja na lokaciju Tigar III . Na lokaciji Tigar III zadržani su segmenti osnovnog programa koji ne zahtevaju veliku potrošnju materijala, a imaju visoku stopu profitabilnosti. Usvojeni lay out fabrike na novoj lokaciji omogućava rad sa smanjenim troškovima posebno u delu potrošnje energije.

Finansiranje neophodnih pripremnih radova, kao i plaćanje avansa za opremu koja je naručena i koja je počela da se proizvodi u 2008. godini realizovano je iz internog keša i kratkoročnog kredita banke u iznosu od 0,6 miliona evra, koji po planu treba da bude refinansiran iz dugoročnog investicionog kredita, koji treba da bude odobren u 2009. godini. Ukupan iznos investicije za osnovni program i program proizvoda od gumenog reciklata planiran je na nivou od 6 miliona evra, od čega je 2,5 miliona predviđeno za zgrade i infrastrukturu, a 3,5 miliona za opremu.

Na osnovu pozitivnih iskustava sa kupovinom Century divizije u programu obuče, započeti su pregovori za kupovinu jedne kompanije iz Severne Evrope, koja se bavi upravo izradom gotovih proizvoda od gumenog reciklata i raspolaže efikasnom opremom, a zauzima deo tržišta. Procenjeno je da bi se, ako se kroz due diligence potvrde preliminarne analize, realizovala kupovina razrađenog biznisa, umesto kupovine nove opreme.

Što se tiče programa reciklaže, uloženo je dosta vremena i napora u pregovorima sa stranim i domaćim partnerima i finansijskim organizacijama koje treba da otprate taj projekat, ali je njegova realizacija ostavljena za narednu godinu, pre svega u očekivanju adekvatne regulative, od koje suštinski zavisi profitabilnost tog programa.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Finansijski rezultat za januar- mart 2009.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	96,364	106,584
	Obrtna imovina	327,351	240,253
	Odložena poreska sredstva	556	555
	Ukupna aktiva	424,271	347,392
Pasiva			
	Kapital	174,416	134,948
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	12,405	11,964
	Kratkoročne obaveze	237,450	200,480
	Ukupna pasiva	424,271	347,392

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-09.	31. Mart 2009
Neto profit	4,586	-39,467
+ Amortizacija	8,006	2,365
+Rezervisanja za benefite	1,238	-485
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	13,830	-37,588
Investicioni izdaci	77,798	12,585
Povećanje (smanjenje) zaliha	85,368	-10,331
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-190,145	-74,649
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-249,950	-40,379
Promene u obrtnim sredstvima	145,173	-44,600
Slobodan gotovinski tok	-209,141	-5,572

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u % u odnosu I-III 08
Ukupni poslovni prihodi	29,517	-65%
Ukupni poslovni rashodi	66,010	-27%
Poslovni dobitak/gubitak	-36,493	-527%
Finansijski prihodi	1,944	323%
Finansijski rashodi	4,988	2310%
Ostali prihodi	156	-99%
Ostali rashodi	13	-94%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-39,394	-330%
Poreski rashod perioda	73	-98%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto dobitak/Gubitak perioda	-39,467	-417%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI**

Tigar Hemijski proizvodi izrađuju:

- Lepila za transportne trake.
- Boje za puteve.
- Industrijska i ostala lepila.
- Premaze, rastvarače, razređivače i hemikalije.

Imajući u vidu da su pogoni na lokaciji Tigar II preneti na Tigar Tyres u okviru ukupne transakcije sa Michelin-om, deo aktivnosti bio je usmeren i na pripreme za otvaranje pogona na novoj lokaciji, krajem 2009. godine. S obzirom na to da se radi o hemijskoj proizvodnji, pripreme za otvaranje novih pogona su duže i složenije, jer zahtevaju ispunjenje velikog broja specifičnih zahteva koja nameće regulativa.

Iako je u prvom kvartalu ostvaren niži nivo proizvodnje i prodaje nego u istom periodu prošle godine zaključeni ugovori i plasirane narudžbine od strane kupaca garantuju značajan rast u drugom kvartalu i celoj 2009. godini.

Finansijski rezultat za januar- mart 2009.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	13,568	12,369
	Obrtna imovina	362,156	188,363
	Odložena poreska sredstva	595	596
	Ukupna aktiva	376,319	201,328
Pasiva			
	Kapital	110,263	93,162
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	2,101	2,101
	Kratkoročne obaveze	263,955	106,065
	Ukupna pasiva	376,319	201,328

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-09.	Na dan 31. Mart-09.
Neto profit	204,135	-17,101
+ Amortizacija	6,727	1,276
+Rezervisanja za benefite	-628	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	210,234	-15,825
Investicioni izdaci	-54,277	77
Povećanje (smanjenje) zaliha	-24,713	7,916
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	221,323	-180,678
-Povećanje (smanjenje) obaveza	85,222	-157,890
Promene u obrtnim sredstvima	111,389	-14,872
Slobodan gotovinski tok	153,122	-1,029

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u % u odnosu I-III 08
Ukupni poslovni prihodi	28,653	-18%
Ukupni poslovni rashodi	35,733	-9%
Poslovni dobitak/gubitak	-7,080	-59%
Finansijski prihodi	1,327	54%
Finansijski rashodi	7,764	4143%
Ostali prihodi	994	-94%
Ostali rashodi		-100%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-12,523	-195%
Poreski rashod perioda	4,578	
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto dobitak/Gubitak perioda	-17,101	-230%

6.4. TIGAR TRADE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA

Tigar Trade registrovan je decembra 2008. godine, ali je počeo sa radom 1. januara 2009. godine. Tigar Trade je ekskluzivni distributer za programe obuće i tehničke gume, a u okviru svog programa ima prodaju guma i prateće opreme za vozila kao i prodaju roba drugih proizvođača, prevashodno u programu obuće.

U okviru preduzeća obavljaju se poslovi nabavke, prodaje i logistike. Prodaja je podeljena na prodaju u izvozu, prodaju krajnjim korisnicima preko mreže servisa i radnji i prodaju u veleprodaji. Preduzeće investicione aktivnosti realizuje u skladu sa investicionim planom, koji se odnosi na tržište Srbije i podrazumeva dalji razvoj mreže servisa i prodajnog lanca obuće Bottega u 2009. Preduzeće je osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću sa minimum kapitala. Tigar Trade je pravni sledbenik Tigar Trgovine i Tigar Export-Importa, koji su prestali sa radom 1. januara 2009 godine, kada je urađen početni bilans stanja. U prvom kvartalu u odnosu na početni bilans stanja preduzeće je smanjilo obrtnu imovinu za 21 milion dinara, ali je istovremeno smanjilo i kratkoročne obaveze za 109 miliona dinara, što je omogućilo uspostavljanje neophodnog balansa između kratkoročnih obaveza obrtne imovine. Bilans je ostvaren najvećim delom tako što je kratkoročni kredit kod SG Banke od milion evra refinansiran dugoročnim kreditom kod Banke Intesa. Kao pravni sledbenik preduzeće je preuzelo obaveze potraživanja i zalihe dva ugašena komercijalna preduzeća. Zbog prenetih obaveza preduzeće je ostvarilo finansijske rashode od 13,5 miliona, koje najvećim delom predstavljaju negativne kursne razlike Tigar Export-Import što je umanjilo poslovni dobitak od 15,2 miliona dinara.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Finansijski rezultat za januar- mart 2009.

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	274,417	283,074
	Obrtna imovina	1,228,310	1,207,674
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	1,502,727	1,490,748
Pasiva			
	Kapital	184,395	187,465
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	9,138	103,236
	Kratkoročne obaveze	1,308,363	1,199,216
	Odložene poreske obaveze	831	831
	Ukupna pasiva	1,502,727	1,490,748

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 31. Mar-09.
Neto profit	3,068
+ Amortizacija	5,114
+Rezervisanja za benefite	-884
+Neiskorišćena rezervisanja	0
Novčani tok iz poslovanja	7,298
Investicioni izdaci	13,772
Povećanje (smanjenje) zaliha	121,770
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-140,849
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-255,780
Promene u obrtnim sredstvima	236,701
Slobodan gotovinski tok	-243,174

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.
Ukupni poslovni prihodi	419,703
Ukupni poslovni rashodi	404,429
Poslovni dobitak/gubitak	15,274
Finansijski prihodi	2,373
Finansijski rashodi	13,448
Ostali prihodi	991
Ostali rashodi	1,708
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	3,482
Poreski rashod perioda	414
Odloženi poreski rashodi perioda	
Odloženi poreski prihodi perioda	
Neto dobitak/Gubitak perioda	3,068

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

6.6. TIGAR EUROPE UK

Na tržištu UK, Tigar a.d. je preko zajedničkog preduzeća Tigar Europe Ltd, u kome ima 50% vlasništva nad kapitalom, aktivan duže od 15 godina. Tigar Europe je odlično upoznat sa tržištem, ima stalne kupce i nudi kvalitetnu uslugu. Tigar planira da zajedno sa partnerima proširi prodajnu mrežu Tigar Europe, u cilju povećanja obima prodaje guma i ostalih proizvoda (prvenstveno gumene obuće i tehničke gume). Ovo preduzeće će, takođe, nastaviti da pruža usluge nabavke i učestvuje u potencijalnim projektima Društva na tržištu UK, kao i da ima aktivniju ulogu u ostalim zemljama EU.

Finansijski rezultat za januar- mart 2009

Bilans stanja u hiljadama GBP		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	9	8
	Obrtna imovina	5,193	5,021
	Odložena poreska sredstva	0	0
	Ukupna aktiva	5,201	5,029
Pasiva			
	Kapital	3,124	3,184
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
	Kratkoročne obaveze	2,077	1,845
	Ukupna pasiva	5,201	5,029

Bilans uspeha u 000 GBP	I-III 2008	I-III 2009	promena u odnosu na 2008.
Prihodi od prodaje	3,071	3,137	2%
Nabavna vrednost prodane robe	2,807	2,927	4%
Bruto marža	264	211	-20%
Administrativni troškovi	124	143	15%
Poslovni rezultat	140	68	-51%
Prihodi od kamata	28	8	-73%
Ostali prihodi	4	7	
Profit pre oporezivanja	172	83	-52%
Porez na dobit	48	23	-52%
Zadržani profit finansijske godine	124	60	-52%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

6.7. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner

Sva balkanska preduzeća radila su kao klasične veletrgovine, prodavale su najvećim delom gume proizvodnje Tigar Tyres i manjim delom obuću. Ova preduzeća godinama ostvaruju približno jednak nivo prihoda i poslovnog rezultata, s tim što preduzeće u Crnoj Gori ostvaruje najbolje rezultate. Dalji razvoj ovih preduzeća zavisi od nivoa ulaganja, koji će biti rezultat analiza u okviru Studije za ova preduzeća koja će biti rađena u 2009. godini i obuhvatiti nastup na tržištu, potreban nivo investiranja, efekte modernizacije i stanje likvidnosti.

TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA

Bilans stanja u hiljadama EUR		Pocetni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	4	4
	Obrtna imovina	255	288
	Odložena poreska sredstva		
	Ukupna aktiva	259	293
Pasiva			
	Kapital	100	104
	Dugoročna rezervisanja i obaveze		
	Kratkoročne obaveze	159	188
	Ukupna pasiva	259	293

Slobodan gotovinski tok u hiljadama EUR	Na dan 1. Jan-09.	Na dan 31. Mar-09.
Neto profit	56	4
+ Amortizacija	1	0
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	58	4
Investicioni izdaci	1	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	43	-2
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-71	46
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-58	29
Promene u obrtnim sredstvima	31	15
Slobodan gotovinski tok	26	-11

Bilans uspeha u hiljadama EUR	Ostv. I-III 2009.	promena u odnosu na I-III 08
Ukupni prihodi	169	-5%
Ukupni rashodi	165	-3%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	4	-56%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	4	-56%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02

TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA

Bilans stanja u hiljadama KM		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31. Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	272	264
	Obrtna imovina	2,216	2,009
	Odložena poreska sredstva		
	Ukupna aktiva	2,488	2,273
Pasiva			
	Kapital	466	438
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	15	15
	Kratkoročne obaveze	2,008	1,820
	Ukupna pasiva	2,488	2,273

Slobodan gotovinski tok u hiljadama KM	Na dan 1. Jan-09.	Na dan 31. Mar-09.
Neto profit	108	-28
+ Amortizacija	32	8
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	140	-20
Investicioni izdaci	0	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	285	158
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	697	-330
-Povećanje (smanjenje) obaveza	364	-281
Promene u obrtnim sredstvima	618	109
Slobodan gotovinski tok	-478	-129

Bilans uspeha u hiljadama KM	Ostv. I-III 2009.	promena u % u odnosu I-III 08
Ukupni prihodi	507	-1%
Ukupni rashodi	534	5%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-28	-7356%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-28	-7356%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA**

Bilans stanja u hiljadama denara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar-09.	Na dan 31.Mart 09.
Aktiva			
	Stalna imovina	1,162	1,008
	Obrtna imovina	43,004	33,208
	Odložena poreska sredstva		
	Ukupna aktiva	44,165	34,215
Pasiva			
	Kapital	17,922	17,829
	Dugoročna rezervisanja i obaveze		
	Kratkoročne obaveze	26,243	16,387
	Ukupna pasiva	44,165	34,215

Slobodan gotovinski tok u hiljadama denara	Na dan 1. Jan-09.	Na dan 31. Mar-09.
Neto profit	1,684	-93
+ Amortizacija	536	154
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	2,220	61
Investicioni izdaci	1,477	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	6,448	-2,251
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	1,312	-2,987
-Povećanje (smanjenje) obaveza	8,769	-9,857
Promene u obrtnim sredstvima	-1,009	4,618
Slobodan gotovinski tok	1,752	-4,557

Bilans uspeha u hiljadama denara	Ostv. I-III 2009.	promena u % u odnosu I-III 08
Ukupni prihodi	10,920	-2%
Ukupni rashodi	11,013	-1%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-93	-1692%
Poreski rashod perioda		-100%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-93	-902%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

6.8. USLUŽNI ENTITETI TIGRA

Pored tri proizvodna entiteta i maloprodajno-servisne mreže Tigar Trgovina, u zemlji posluju zavisna preduzeća iz oblasti usluga, formirana najvećim delom za vreme trajanja trgovinskih sankcija protiv Jugoslavije, zbog nemogućnosti obezbeđenja usluga iz okruženja. Iako su uslužna zavisna preduzeća prateći programi, Tigar a.d. smatra da oni u velikoj meri doprinose osnovnim delatnostima korporacije i pružaju kvalitetne usluge, kako Društvu, tako i lokalnom okruženju.

Osnovni uslužni programi u okviru Društva su:

- Izgradnja, koja pruža sve vrste usluga u vezi sa izgradnjom i održavanjem objekata i infrastrukture čije usluge prati inženjering grupa. U ovom periodu izgradnja je najvećim delom bila anagažovana na lokaciji Tigar III.
- Transport, koji pruža sve vrste usluga drumskog prevoza, uključujući i domaću i međunarodnu špediciju, zatim usluge ugovorenog ili poverenog međugradskog transporta roba i usluge održavanja vozila.
- Turistička agencija, koja pruža usluge u vezi sa domaćim i inostranim turizmom, uključujući i organizaciju godišnjih odmora, putovanja, seminara i sajмова.
- Hotel StarA, koji pruža usluge smeštaja i ugostiteljske usluge turistima, poslovnim ljudima, delegacijama, sportskim ekipama i grupama koje dolaze u obilazak kulturne baštine južne Srbije.
- Proizvodnja hrane do sada za interne potrebe Tigar a.d. i Tigar Tyres-a, a ubuduće i za eksterno tržište.
- RTV PI kanal obavlja delatnost u oblasti emitovanja radio i TV programa, telekomunikacija, istraživanja tržišta i anketiranja javnog mnjenja, kao i usluge ekonomske propagande, odnosa sa javnošću i izdavaštva.
- Slobodna zona Pirot je posebno određeni prostor gde se poslovanje može odvijati bez plaćanja carine, PDV-a i određenih opštinskih naknada. Slobodna zona Pirot je akcionarsko društvo čiji je većinski vlasnik Tigar a.d. Među ostalim akcionarima je i Opština Pirot. Slobodna zona Pirot nalazi se u sklopu pirotske industrijske zone, na 17ha 46a i 29 m² infrastrukturno opremljenog zemljišta, a režim SZ je na 65ha 21a 26m², sa sopstvenim kolosekom i 150 telefonskih linija. U Slobodnoj zoni Pirot trenutno posluje 59 preduzeća, od čega 40 inostranih. Pored poreskih i ostalih pogodnosti, preduzeća unutar zone kvalifikuju se za subvencije za uređenje građevinskog zemljišta. U Srbiji, ovi povoljni uslovi sada postoje samo u Slobodnoj zoni Pirot, gde se mogu ostvariti 25% niži troškovi poslovanja nego na drugim lokacijama u zemlji.
- Zaštitna radionica koja je formirana da jednim delom anagažuje radnike sa smanjenom radnom sposobnošću i koja se bavi sakupljanjem i preradom sekundarnih sirovina, ima perionicu i određene prateće aktivnosti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Finansijski rezultat Tigar Poslovni servis

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar -09.	Na dan 31.Mart-09.
Aktiva			
	Stalna imovina	145,023	141,148
	Obrtna imovina	87,360	80,214
	Odložena poreska sredstva	0	
	Ukupna aktiva	232,383	221,362
Pasiva			
	Kapital	100,718	96,179
	Dugoročna rezervisanja i obaveze	38,275	39,815
	Kratkoročne obaveze	93,021	84,999
	Odložene poreske obaveze	369	369
	Ukupna pasiva	232,383	221,362

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	31 Decembar 2008	Na dan 31.Mart-09.
Neto profit	4,813	-4,538
+ Amortizacija	12,661	4,132
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	17,475	-407
Investicioni izdaci	95,703	256
Povećanje (smanjenje) zaliha	3,484	-4,417
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-2,579	-4,047
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-10,855	-4,352
Promene u obrtnim sredstvima	11,760	-4,113
Slobodan gotovinski tok	-89,989	3,449

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u odnosu na I-III 2008.
Ukupni prihodi	73,650	-19%
Ukupni rashodi	78,150	-9%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-4,500	-184%
Poreski rashod perioda	38	-83%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-4,538	-189%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.09/02

Finansijski rezultat ostalih uslužnih zavisnih preduzeća

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u odnosu na I-III 2008.
Ukupni poslovni prihodi	90,370	-16%
Ukupni poslovni rashodi	78,525	-24%
Poslovni dobitak/gubitak	11,845	179%
Finansijski prihodi	281	-19%
Finansijski rashodi	412	227%
Ostali prihodi	77	-94%
Ostali rashodi	16	-94%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	11,775	114%
Poreski rashod perioda	151	14%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto dobitak/Gubitak perioda	11,624	116%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR- MART 2009.

Oznaka dokumenta

IZ.P.09/02**Finansijski rezultat Slobodne zone**

Bilans stanja u hiljadama dinara		Početni bilans stanja na dan 1. Januar -09.	Na dan 31.Mart-09.
Aktiva			
	Stalna imovina	119,913	121,241
	Obrtna imovina	30,665	38,220
	Odložena poreska sredstva	23	23
	Ukupna aktiva	150,601	159,483
	Vanbilansna aktiva	23,000	
Pasiva			
	Kapital	134,045	138,139
	Dugoročna rezervisanja i obaveze*	2,160	2,160
	Kratkoročne obaveze	14,396	19,185
	Odložene poreske obaveze		
	Ukupna pasiva	150,601	159,483
	Vanbilansna pasiva	23,000	

* posle korekcije u delu rezervisanja za 2008.

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	31 Decembar 2008	Na dan 31.Mart-09.
Neto profit	8,116	4,094
+ Amortizacija	2,405	0
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	10,521	4,094
Investicioni izdaci	8,083	1,305
Povećanje (smanjenje) zaliha	53	-105
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-2,079	5,781
-Povećanje (smanjenje) obaveza	-5,788	4,788
Promene u obrtnim sredstvima	3,762	888
Slobodan gotovinski tok	-1,325	1,901

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-III 2009.	promena u odnosu na I-III 2008.
Ukupni prihodi	14,884	-12%
Ukupni rashodi	10,790	-4%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	4,094	-27%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	4,094	-27%